Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган | № 26 (7. 415), | 1991 йил 6 февраль, чоршанба | Нархи 8 тийин.

МАМЛАКАТНИ ТАНГЛИКДАН КОММУНИСТЛАР ОЛИБ ЧИҚИШЛАРИ МУМКИН ВА ЛОЗИМ

● Хабар бериб ўтилганидек Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримов республика пойтахти партия-совет фаоллари билан учрашди. Учрашув шу кундаги долзарб муаммоларга, КПСС Марказий Комитети билан Марказий назорат комиссиясининг қўшма Пленуми якунларига бағишланди.

И. А. Каримов Федерация Кенгашининг яқинда бўлиб ўтган мажлисига якун ясаб, янги Иттифоқ шартномасини имзолаш масаласига батафсил тўхталди. У мамлакатда юз берган вазиятда янги Иттифоқ шартномасини имзолаш кўпгина сабабларга кўра кечиктирилаётганлигини таъкидлади. Энг муҳими — янги федерацияни барпо этиш чоғида унинг иттифоқдош республикалар билан муносабатларини аниқ белгилаб қўйиш, республикаларнинг чинакам мустақиллигига оғизда эмас, балки амалда эришишдан иборат. Бунинг маъноси шуки, ўз ҳудудидаги барча табиий бойликлар ва етиштириладиган маҳсулот республиканинг мулки бўлиши лозим. Иқтисодий танглик кучайиб бораётган ҳозирги пайтда ушбу палланинг барча қийинчиликларига қарамай, республикалар ўртасида иқтисодий битимлар тузиш жуда муҳимдир. Мустақил республикалар марказ ихтиёрига берадиган ваколатларни қатъий белгилаб қўйиш зарур.

Тенг ҳуқуқли мустақил Совет Социалистик республикалари федерацияси тарзидаги Иттифоқимизнинг келажаги ҳақидаги референдум совет фуқаролари иродасининг эркин ифодаси бўлиши лозим. Ўзбекистон ана шундай Иттифоқ тарафдоридир.

Учрашувда нарх-навони тартибга солиш қоидаларига катта эътибор берилди. И. А. Каримов республикада олдиндан тўла товон тўлаш воситаси ишлаб чиқилмас экан, озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат моллари нархини ошириш тўғрисида ҳеч қандай гап бўлиши мумкин эмас, деб қатъий айтди. Айниқса, аҳолининг камбағал табақаларига, пенсионерларга, талабаларга, ўқувчиларга товон тўлаш воситаси пухта ишлаб чиқилиши лозим. Шунда ҳам нон ва булка маҳсулотлари, болаларга мўлжалланган моллар нархи ҳар қандай вазиятда ҳам оширилмайди. Ана шу масалаларнинг ҳаммаси Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг яқинда бўладиган сессиясида кўриб чиқиш учун тақдим этилади.

Учрашув чоғида Болтиқбўйи республикаларидаги хатарли вазият таҳлил қилинди. Ҳарбий кучни ишлатмай, фақат музокаралар йўли билан Болтиқбўйидаги аҳволни барқарорлаштиришга эришиш мумкин, деб таъкидланди. Биродаркушликни тўхтатиш, фуқароларни тинч ва осойишта турмушга қайтариш учун келиштириш комиссиялари, сиёсий раҳбарларнинг доимий учрашувлари кўп иш қилиши мумкин.

Форс кўрфазидаги воқеалар хатарли ривожланаётганлиги хусусида алоҳида ташвиш билдирилди, бу воқеалар ҳарбий можаронинг тағин ҳам кучайишига олиб бориши мумкин. Мамлакат раҳбариятига можарони сиёсий ҳал этиш ўзанига буриб юбориш учун фаол ҳаракат қилишга даъват янгради.

Ғоявий ва сиёсий қарама-қаршилик кучайган шароитда Коммунистик партия жамиятни жипслаштирувчи куч сифатида муҳим роль ўйнаши лозим, деб таъкидланди учрашувда. Коммунистик партиянинг обрўси аниқ амалий ишларга, кучли ижтимоий-иқтисодий сиёсатга боғлиқ бўлади. Ўзбекистон Компартиясининг унинг XXII съезди иккинчи босқичида қабул қилинган Ҳаракат дастури айни шунга қаратилган. Тўла иқтисодий эркинлик чоғида мустаҳкам сиёсий ҳокимиятнинг, қатъий интизом ва тартибнинг бўлиши — бу мамлакатни танглиқдан олиб чиқишнинг чинакам йўлидир.

Мамлакатни танглиқдан коммунистлар олиб чиқиши мумкин ва лозим — республика Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети биринчи котибининг Тошкент партия-совет фаоллари билан учрашуви якунини қисқача ана шундай тавсифлаш мумкин.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиблари А. С. Ефимов ва Ж. Ҳ. Ҳамидов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан тайёрланаётган маҳсулотларга талаб тобора ортиб бормоқда. Буни яхши тушунган жамоа тикилаётган буюмларнинг сифатли бўлишига алоҳида эътибор беради.

СУРАТДА: корхонанинг энг пешқадам тикувчиларидан бири Улфат Ҳошимова.

Т. Каримов сурати.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши комитетида

4 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши ошкоралик масалалари комитетининг мажлиси бўлди.

«Ўзбекистон ССРда жамоат бирлашмалари тўғрисида» Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳаси муҳокама қилинди, «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида» Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳаси билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

Фуқароларнинг аризалари ва шикоятлари тўғрисида комиссия ахбороти тингланди. Комитетнинг 1991 йилги иш режалари тасдиқланди.

(ЎзТАГ).

Тошкент тажриба-механика экспериментал ускунасозлик ва техник мосламалар заводининг ишчиси Зокир Орифжонов зиммасидаги вазифани шараф билан адо этиб, ҳамкасблари ҳурматига сазовор бўлмоқда.

Суратда: З. Орифжонов.

Ҳ. Солиҳов сурати.

Меҳнат жамоаларида

КАСБИНИ АРДОҚЛАГАНЛАР

ИШЧИЛИК касби. У бизда ҳамма вақт ардоқланиб келинган. Ишчилар ўзлари танлаган касбларига содиқ қолишган. Биз ҳикоя қилаётган қуйидаги бу уч фахрий ишчилар ҳам шулар жумласидандир.

Уларнинг кексаси Олим ака Рашидовдир. У кишининг суяги меҳнатда қотган. Ўзи меҳнат кексаси бўлишига қарамасдан, у қадрдон жамоаси, корхонасидан ажралиб қолишни ҳеч тасаввур қилолмайди.

Олим акани кексалик гаштини суришга жўнатаётганларида, у меҳнат қилиш ниятини билдирди. «Ахир, қўлимда ҳунарим бўла туриб, саломатлигим ишлашга имкон бергач, уйда бекор ўтириб нима қиламан, — дейди у. Ёшинг бир жойга бориб қолган бўлса ҳам, оғирлигинг бировга тушмагандан кейин ишлашга нима етсин».

1947 йилда Тошкент тери фабрикасида иш бошлаган Олим ака орадан ўн етти йил ўтгач «Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-фабрикаси жамоаси сафига қўшилди. Уни бу ерда қучоқ очиб кутиб олишди. Чунки, бирлашмага тикув дастгоҳларини тузатадиган чилангарлар жуда керак эди. Бу ерда ҳам у ўзи севган касбини давом эттирди.

Ушанда фабрика янги очилган вақти. Шунинг учун ишлар кўп эди. Машиналарни ўрнатиш, уларни бетўхтов усулга ўтказиш, созлаш, ишчиларни уларни бошқаришга ўргатиш ва бошқа юмушлар ошиб-тошиб ётарди. У бутун вужуди билан шу ишга шўнғиб кетди. Кўз олдида бутун бир фабриканинг туғилиши унга куч-ғайрат бағишларди. У ўнлаб ёшларни шу ерга бошлаб келиб, уларга янги дастгоҳ сирларини ўргатди. Уларда меҳнатга, жамоага меҳр-муҳаббат кўникмаларини ўргатди.

Олим ака ҳақиқатан ҳам ёшларни жуда яхши кўради. Шунинг учун уларга ҳунар ўргатади, касбига жиддий ёндашишлари ҳақида тинмай қайғуради. Бугунги кунда унинг тарбиясини олган ўнлаб ёшлар мустақил ҳаёт, меҳнат йўлига тушиб олганлар. Унинг шогирдлари орасида энг юқори малакали чилангарлар кўп. Уларнинг айримлари ўз устозлари изидан бориб мураббийчилик ҳаракатида қатнашмоқдалар...

Бирлашмада Қўчқор ака Пўлатовни ҳамма яхши танийди, ҳурмат қилади. Бу ҳурмат айни пайтда ҳалолликдан, каттаю кичикка самимий муносабат, камтарликдан ҳам албатта.

У иш бошлаган 1952 йилда бирлашмада 600 киши ишлаган бўлса, ҳозир бу ерда меҳнат қилаётганлар сони 3300 кишига етди. Бу даврда тўрттта янги ишлаб чиқариш бинолари, учта болалар боғчаси, маданий-маиший иншоотлар қурилди. Бу ишларда унинг ҳам хизматлари катта.

У дастлаб дазмол босувчи, назоратчи, уста, диспетчер, цех бошлиғи, муҳандис, бош директорнинг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари лавозимларида ишлади. Бирлашманинг 1-фабрикаси ишга тушгач, Қ. Пўлатовни унга директор қилиб тайинлашди.

Орадан анча йиллар ўтди. Чеварларга қулайлик яратишда талайгина ишлар қилинди. Масалан, янги боғча-яслилар қурилиши натижасида чеварларнинг жажжи фарзандлари тўлиқ жалб қилинди. Натижада боғча муаммоси ечилди. Янги ярим тайёр маҳсулотлар билан савдо қилувчи ошхона, тиббий ёрдам кўрсатиш пункти, дорихона, чойхона, шинам спорт комплекси, сартарошхона қурилиб ишга тушди. Хуллас, у фабрикага директор бўлиб келгач, биринчи навбатда инсон омилига катта эътибор берди. Бу эса ўз навбатида иш самарадорлиги ҳамда сифатини анча ошириб юборди.

Қўчқор ака бутун меҳнат фаолиятини шу корхона ишига бағишлаган. Мана, 38 йил бўлибдики, бирлашма оғиренгилига чидаб, ишчи-хизматчиларнинг шодлигига ҳам, ташвишига ҳам шерик бўлиб келяпти. Уни жамоа ҳақида кўп қайғуради десак сира муболаға қилмаган бўламиз. Фабрика жамоаси ўртасида маънавий соғлом муҳит яратишда инсон омилига эътибор бериш айниқса муҳимдир. Буни ўзига асосий вазифа деб билган Қўчқор ака сифат, режалардан доимо кўнгли тўқ. Корхона ўтган йилда айрим етишмовчиликлар бўлишига қарамай, йиллик режа ва мажбуриятларини ошиғи билан бажарди. Маҳсулот сифатига ҳам ҳеч қандай эътироз билдирилмади. Бу ишларни амалга оширишда жамоа ғамхўри, раҳбари сифатида Қўчқор аканинг ҳам ҳиссалари бор.

Жамоанинг яна бир фидойиларидан Бобохон Абдураҳмоновдир. Бу киши қарийб 35 йилдирки, тикув дастгоҳларини созлаб келяпти. Шунинг учун уни дастгоҳларнинг «пири» бўлиб кетган дейишади. У дастгоҳларни кўриши биланоқ касалини тезда аниқлаб, тузатишга киришади. Унинг тузатган тикув дастгоҳлари яхши ишлайди. Чунки у бу дастгоҳларини беш қўлидек билади. Шунинг учун у тузатган дастгоҳлар ҳамиша сифатли чиқади.

Шу билан бир қаторда у шу йиллар давомида бир қанча шогирдларни чилангарлик ишига қунт билан ўргатди. Ҳозир унинг шогирдларидан Тоҳир Ғаффоров, Мансур Иброҳимов, Толиб Йўлдошевлар кабилар устозига муносиб чилангар бўлиб етишган. Улар ҳам дастгоҳларни сифатли тузатиб, тикувчилар олқишига сазовор бўлмоқдалар.

Яқинда Германиядан 150 та, Италиядан 100 та тикув дастгоҳлари олинди. Чилангарлар шу дастгоҳларни цехларга ўрнатдилар. Натижада иш унуми 1,5 баравар ошди, шовқин пасайди, электр қуввати тежалди. Чеварлар бу янги дастгоҳларда завқ билан ишлашяпти.

Бобохон ака жамоаси бригада пудрати асосида иш олиб бормоқда. Унинг бригадаси цехларда дастгоҳларни ишсиз туриб қолишига йўл қўймайдилар. Цехда доимо 1-2 тикув дастгоҳи шай ҳолда сақланади, бузилгани тезда тузатилади.

Ҳа, чилангарларнинг сифатли ишлари корхона ютуқларининг асосий омили ҳисобланади. Шунинг учун «Юлдуз» бирлашмасининг 1-фабрикаси ўз олдига қўйган топшириқларини доимо ошириб, сифатли адо этмоқда. Бунда юқоридаги биз ҳикоя қилган чилангар устозларнинг улушлари катта, албатта.

С. СУЛТОНОВ.

Янгиликлар, Воқеалар, Хушхабарлар

ПАРДОЗЛОВЧИЛАР ИШ БОШЛАШДИ

ҲАМЗА НОҲИЯСИНИНГ ОХУНБОБОЕВ КЎЧАСИДА ЯНА БИР ОСМОНЎПАР ТУРАР ЖОЙ БИНОСИ ҚАД КЎТАРДИ.

Бу 9 қаватли ётоқхонада тиклаш ишлари тугалланди. 240 кишига мўлжалланган ётоқхонада пардоз ишларини Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармасига қарашли 4-трест 43-қурилиш бошқармасининг Володя Бурцов бригадаси олиб бормоқда.

Г. МАМБЕТОВА.

ТОШКЕНТ ЁДГОРЛИКЛАРИ БЎЙЛАБ

ҚАДИМИЙ ВА НАВҚИРОН ТОШКЕНТ ЎЗИНИНГ МАДАНИЙ ЁДГОРЛИКЛАРИ БИЛАН ҲАМ КЎПЧИЛИКНИ МАФТУН ЭТИБ КЕЛМОҚДА. БУ КАБИ КЎҲНА МЕЪМОРЧИЛИК ОБИДАЛАРИ ХОРИЖДАН КЕЛАЁТГАН ЧЕТ ЭЛЛИК МЕҲМОНЛАРДА ҚИЗИҚИШ УЙҒОТМОҚДА.

Шуни инобатга олиб Тошкент саёҳат ва экскурсиялар бюроси қатор тадбирларни белгилади. Кўзда тутилган режалардан бири янги очилган «Ўрта аср Тошкент ёдгорликлари» саёҳат йўли чет эллиқ сайёҳлар эътиборини ўзига тортмоқда. Унда қатнашаётган сайёҳлар 400 ёшдаги Кўкалдош мадрасаси билан ҳам яқиндан танишиш имконига эга бўлдилар.

«Насриддин юрган йўлларда» деб аталган саёҳат чоғида туристлар «Самарқанд» чойхонасида бир пиёла чой устида гурунглашишлари мумкин.

С. ОДИЛОВА.

САНЪАТКОР САФАРИ

ХАЛҚАРО ТЕАТР ИЛМГОҲИ САҲНА САНЪАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЁРЛАР ЎРТАСИДА ИЖОДИЙ ҲАМКОРЛИКНИ КЕНГ ЙЎЛГА ҚЎЙИШ БОРАСИДА ҲАМ ЖЎШҚИН ФАОЛИЯТ КЎРСАТМОҚДА. МАЗКУР МАДАНИЯТ ДАРГОҲИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН АЛОҚАЛАРИ ҲАМ МУСТАҲКАМЛАНИБ БОРМОҚДА.

Илмгоҳ раҳбарларидан бири Мар Куаньенинг ўтган йили Тошкентда бўлиши бундай ҳамкорлик доирасини янада кенгайтириш имконини берди. Ўша учрашувларда саҳна усталарини жойларда спектаклларни қўйишга таклиф этиш тадбирлари ҳам кўрилган эди.

Ана шу келишувга биноан «Илҳом» театр-студияси режиссёри Марк Вайль Висконсин штатининг Милуоки шаҳридаги драма театрига таклиф қилинди. У «Перформинарт-марказ» театри саҳнасига «Жаноб Жекин билан доктор Хайт ўртасида бўлган кутилмаган жанжал» деган асарни олиб чиқади.

С. ОБИДОВА.

ОСМОНЎПАР УЙЛАР

СЎНГГИ ВАҚТЛАРДА ШАҲРИМИЗНИНГ ЭНГЕЛЬС КЎЧАСИ ЎЗИГА ХОС ЧИРОЙ ОЧИБ БОРМОҚДА. БУ ЕРДА ОСМОНЎПАР ЧИРОЙЛИ УЙЛАР КЎПАЙИБ БОРМОҚДА. ЯҚИНДА ШУНАҚА БИНОЛАР СОНИ ЯНА БИТТАГА ОРТДИ.

Кўчанинг «Олой» бозори ёнида 124 оилага мўлжалланган 16 қаватли турар жой биноси қад кўтарди. Қурилиш ишларини Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 11-баланд уйларни қуриш тресги махсус темир-бетон қурилиши бошқармасининг Асқар Шофайзиев бошлиқ бригадаси бинокорлари олиб бормоқда.

— Уйни шу йилнинг биринчи чорагида топшириш ниятидамиз, — дейди жамоа етакчиси. — Умумий сатҳи 6 минг 444 квадрат метр бўлган бу уйда ҳозиргача 1 миллион 917 минг сўмлик қурилиш-тиклаш ишларини бажардик.

Бинода қурилиш-тиклаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Айни пайтда пардозлаш ишлари жадал суръатларда олиб борилмоқда. Бу ишни «Отделстрой» трестининг пардозловчилари амалга оширмоқдалар.

Ғ. ЮСУПОВ.

НАФОСАТ МАРКАЗИДА

БОЛАЛАРНИ ЁШЛИКДАН НАФОСАТ ОЛАМИГА ОЛИБ КИРИШ ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИНИНГ МУҲИМ ТАРКИБИЙ ҚИСМИГА АЙЛАНГАН. ШУНГА КЎРА УМУМИЙ ТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИДА ЎҚУВЧИ ЁШЛАРНИ ГЎЗАЛЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШ БЎЙИЧА ЭСТЕТИКА МАРКАЗЛАРИНИ ОЧИШ РЕЖАЛАШТИРИЛМ О ҚДА.

Бу борада шаҳримиздаги 147-мактабда дастлабки бой тажрибалар орттирилди. Эндиликда бу ибратли ҳаракат бошқа билим даргоҳларида кенг йўл топмоқда. Жумладан, пойтахтимизнинг Куйбишев ноҳиясидаги 27-ўрта мактабда ҳам бундай хайрли ишга киришилди.

Ўқитувчилар жамоаси эстетика марказини ташкил этиш мақсадида қатор тадбирларни белгилади. 2-болалар мусиқа мактаби билан биргаликда мазкур марказни йўлга қўйиш билан боғлиқ бир неча масалалар ижобий ҳал этилди.

Билим даргоҳида барча синфларда хор қўшиқчилиги машғулотлари олиб борилади. Мусиқали таълим жараёнида ўз ўрнини топган сольфеджо, мусиқа адабиёти, махсус чолғу асбоби машғулотлари қаторига «Хор сольфеджоси», «Усул ва рақс», «Вадиий меҳнат», «Солистлар билан ишлаш машғулотлари учун овозни созлаш» каби предметлар қўшилди.

Мактабнинг юқори синфларида эса мусиқа таълими бирмунча мураккаблашиб боради. Шуни назарда тутиб мусиқа дастурига «Ҳозирги замон балет рақси», «Театр ўйинлари асослари», «Жаҳон бадиий адабиёти» сингари янги дарслар киритилди.

Куннинг иккинчи ярмида ҳам мактаб биносида кўтаринки нафосат кайфияти ҳукм суради. Болалар опера студияси, хореография тўгараги, қизиқувчилар клуби машғулотлари давом эттирилиб, кўпгина ёш истеъдодлар ўз ижрочилик иқтидорларини ўстиришга эришадилар.

Бундан ташқари билим масканида халқ чолғу асбоблари оркестрини тузиш ҳам кўзда тутилди. Қурилган ва қурилаётган маданий тадбирлар эстетика маркази фаолиятини кенг йўлга қўйиш, бу орқали ўқувчилар нафосат туйғусини атрофлича тарбиялаш имконини бермоқда.

А. АЛИЕВ.

ҚИСҚА ВАҚТ ИЧИДА

ЯҚИНДА ПОЙТАХТНИНГ МАРКАЗ — 15 МАВЗЕСИДА 16 ҚАВАТЛИ ТУРАР ЖОЙ БИНОСИ ҚУРИЛИШИ БОШЛАНИБ КЕТДИ.

Бу ерда бинокорлик ишларини Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 11-баланд уйларни қуриш тресги 75-қурилиш бошқармасининг Абдулатиф Шабжанов етакчилик қилаётган бригадаси қурувчилари олиб бормоқда.

127 оилага мўлжалланган бу уйда бинокорлар хом ашё етишмаслигига қарамай, қисқа вақт ичида 200 минг сўмлик қурилиш — тиклаш ишларини бажариб қўйишди. Уйнинг умумий сатҳи 6 минг 800 квадрат метрни ташкил этади.

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Тошкентда бўлиб ўтган кенгашда республика қурилиш комплексида юз берган ижобий ўзгаришларга қарамай, тармоқни моддий-техникавий жиҳатдан таъминлаш муаммолари сақланиб қолиш билан бирга, баъзан кескинлашаётганлиги ҳақида атрофлича гап борди.

⊙ Балиқчи районидаги Чинобод қишлоғи аҳли ўз уйидан чиқмай туриб, Совет Иттифоқидаги деярли ҳар қандай манзилгоҳ билан алоқа боғлаш имкониятига эга бўлди. Бу ерда замонавий автомат-телефон станцияси фойдаланишга топширилди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

⊙ КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академиясида очилган «Советлар ва маъмурларни фарқлаш қоидалари» илмий-назарий конференциясида парламентнинг Президент Фармонларига муносабати, маҳаллий даражада бир вақтнинг ўзида кенгаш, унинг раёсати ва ижроия комитети бўлиши тўғрими, бизнинг жамиятимизда суднинг роли қандайлиги сингари масалалар муҳокама қилинмоқда.

⊙ Татаристон ССР ҳукумати республика Фанлар академиясини тузиш тўғрисидаги масалани қараб чиқди.

ХОРИЖДА

⊙ Саудия Арабистонининг Карочидаги бош ваколатхонаси биносига душанба куни кечқурун бомба ташланди.

⊙ Польшанинг собиқ президенти В. Ярузельский бундан буён катта сиёсат билан фаол шуғулланмаслик ниятида эканлигини айтди.

⊙ Жанубий Африка Республикасидаги сиёсий таъқиблар туфайли ушбу мамлакатни 40 минг киши тарк этди.

⊙ Грецияга ёпирилиб кирган қаттиқ ва мисли кўрилмаган совуқлар тўққиз кишининг ҳаётдан кўз юмишига сабабчи бўлди.

⊙ Перунинг океан соҳилларидаги Анкаш департаментида вабо касаллиги эпидемияси бошланди.

Бугунги кун нафаси ТО

СССР давлат банкидан

БАНК РУХСАТНОМА ОЛДИ

Ўзбекистон акционерлик инновация банки Ўрта Осиёда биринчи бўлиб, СССР давлат банкидан ўз мижозлари бўлган совет корхоналари, ташкилотлари ва кооперативларининг ҳисобларини чет эл валютасида очиш ва олиб бориш учун рухсатнома олди. Унга чет эл валютасини қарзлар ва жамғармалар шаклида жалб этиш ҳамда жойлаштиришга ҳам рухсат берилди.

— Аслини олганда, «Узинбанк» сифат жиҳатдан янги мақомга эга бўлди, — дейди унинг директори Ю. Гордеев. — Биз валюта сотиб оламиз ва ўз мижозларимизга сотамиз. Бу маблағни халқ истеъмол молларини ишлаб чиқарадиган корхоналарни, қайта ишлаш саноатини ривожлантиришга сарфлаймиз.

МЕТАЛЛ ТАНГАЛАРДАГИ ҚЎШИМЧА БЕЛГИ

1991 йилдан бошлаб янгидан тайёрланаётган 1, 2, 3, 5, 10, 15, 20, 50 тийинлик ва 1 сўмлик металл тангаларнинг (хотира ва юбилей тангаларидан ташқари) ўнг томонида паст қисмининг ўнгида бу тангаларни тайёрлайдиган завод Ленинград танга зарбхонаси ёки Москва танга зарбхонаси номининг дастлабки «Л» ёки «М» ҳарфлари бўлади.

Мазкур тангалар ҳозирги вақтда муомаладаги тангалар билан бир қаторда давлат, кооператив, жамоат корхоналари, муассасалар, ташкилотлар, жамоа хўжаликлари, айрим шахслар томонидан тўловларнинг барча турларида қабул қилиниши, шунингдек банк муассасалари ва алоқа вазирлиги корхоналари томонидан жорий ва ҳисоб-китоб варақаларига ўтказиш учун, омонатлар учун, пул ўтказиш аккредитивлари учун ҳеч қандай чеклашсиз қабул қилиниши шарт.

Алишер Мавлонхўжаев 3-уйсозлик комбинатининг 2-конвейрли қурилиш бошқармасида узоқ йиллардан бери меҳнат қилади. Ҳозир у бошқарманинг энг илғор бригадаларидан бирига бошчилик қиляпти.

Ўнгдаги суратда Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг пешқадам ишчиларидан Мамлакат Расулова ва Рафиқа Йўлдошевалар тасвирланган. Бу икки дугона ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни ҳамиша юксак масъулият билан адо этишади.

Т. КАРИМОВ суратлари.

Тараққиёт йўлидан

СИХ ҲАМ, КАБОБ ҲАМ КУЙМАСИН

СОЦИАЛИЗМНИНГ номи, баҳоси, тутган ўрнини йиллар давомида турлича таърифладик. Яъни, тўла ғалаба қозонган социализм, тараққий этаётган социализм, ривожланган социализм, мукаммаллаштирилаётган социализм ва ҳоказолар. Аслида эса гап социализмнинг қандайлиги хусусида эмас, уни қандай бунёд этиш ва бошқариш устида бориши керак эди.

Агар қомусга мурожаат этсак, социализмнинг тарихи ва унга ҳозирги замон нуқтаи назардан берилган таърифларининг гувоҳи бўламиз. Жумладан унда: «Социализм ижтимоий мулкликка таянган, иқтисодиёт планли равишда халқ эҳтиёжини қондириш учун ривожланиб борадиган, «ҳар кимдан қобилиятига яраша ва ҳар кимга меҳнатига яраша» деган принципга риоя этадиган, дўстона синфларнинг социал-сиёсий ва ғоявий бирлигига, умумхалқ давлати ва демократиясига асосланган, илмий асосда бошқариб туриладиган жамиятдир. «Социализмнинг моддий-техника базаси фан ва техника ютуқларини ўзида мужассамлаштирувчи, машиналашган ишлаб чиқариш воситалари мажмуасидир», дейилади. Ушбу жумлаларга эътибор берган киши қайта қуриш, ошкоралик даврида социализм таърифи нотўғри жилғадан ривожланиб борганлигини тан олишига тўғри келади. Қобилиятига ва меҳнатига яраша яшаш принципи бузилганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Социализмнинг моддий-техника базаси фан ва техника ютуқлари асосида бунёд этилиши принципи ҳам тўғри йўлдан бормаётганлигини ҳис этяпмиз.

Бу қоқилишларимизнинг асосий сабабларидан бири ахборотлаштириш ишидаги оқсоқлигимиздир.

Қайта қуриш жараёни тобора кенг қулоч ёйиб боряпти. Бироқ бу жўшқинлик ахборот технологиясисиз худди шифобахш сув беҳуда оққандек бўлиб кўринади. Ахборот технологияси социализмнинг кўп тармоқли соҳалари — машинасозлик, қишлоқ хўжалиги, тиббиёт, қурилиш, савдо-сотиқ, саноат, ижтимоий-сиёсий йўналишларда бошқариш, покланиш ва қайта қуришнинг мададкори бўлиб хизмат қилиши керак.

Социалистик жамиятни қайта қуриш масаласи билан ахборотлаштириш орасидаги диалектик боғлиқликни чуқур тушуниб етиш жамиятимиз социал-иқтисодий ва илмий-техник муаммоларини ҳал этишнинг тўғри йўлини белгилаб беради. Жамиятни ахборотлаштириш дастурини иттифоқ ва жумҳурият миқёсида ишлаб чиқиш ва уни амалга оширишни ҳаётнинг ўзи тақозо этаяпти.

Ахборот технологияси деб аталувчи янги илмий ва амалий йўлланма ҳаётнинг ҳамма-ҳамма жабҳасида ўз ўрнини топа билиши ва йирик давлат аҳамиятига эга бўлган муаммоларнигина эмас, ҳар кунги икир-чикирдек туюлган хонаки оилавий социал масалаларни ҳам ҳал этишда бизга кўмакдош бўлиб қолиши керак.

АҚШда, Японияда ахборот секторида банд бўлган хизматчилар сони етук ёшдаги аҳолининг 60 фоизини ташкил этишини ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сони ҳамда иш унумдорлиги ва сифатига бевосита таъсирини эътиборга олсак, аллақачон кўзимизни каттароқ очиб ушбу муаммога жиддийроқ назар ташлашимиз кераклигини уқтиришга ҳожат қолмайди.

Боғчадан мактабгача, олий ўқув юртидан корхоналаргача, идорадан вазирликкача компьютерлар билан жиҳозланиши, қайта қуриш фуқаролари янгича ахборот билан қуролланган тарзда шахдам қадам ташлай олишларини ҳаётнинг ўзи тақозо этиб турибди. Халқ депутатлари ишини осонлаштириш, бошқарув системасидаги, партия, совет, маҳаллий органлар ишидаги қийинчиликлар, сусткашликларни компьютерлаштиришсиз бартараф этиб бўлмаслиги бугунги кунда барчага аён. Зеро гап компьютер саводхонлиги устида борар экан, биз инқилобдан олдин саводсиз эдик, ҳозир энг илғор мамлакатлар қаторидамиз, деган улуғвор шиорнома гаплар радио тўлқинларида ҳам, «ойнаи жаҳон» экранида ҳам, матбуотда ва адабиётимизда ҳам тинимсиз такрорланганини эсламай илож йўқ. Ҳатто бизнинг «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг эсдалик дафтарини варақласангиз «Паранжидан замонавий электрон-ҳисоблаш машинасигача бўлган тараққиёт» деган жумлаларга кўзингиз тушиши мумкин. Сир эмас биз шундай руҳда тарбия топганмиз, ҳар бир қадамимизни шон-шуҳрат ва мақтов билан ташлаганмиз.

Суҳбатимиз бошида социализмнинг моддий-техника базаси фан ва техника ютуқларини ўзида мужассамлаштирган ишлаб чиқариш мажмуаси, деган иборани ишлатган эдик. Бироқ социализм жамиятида фан ва техника ютуқларига таяниш эмас, балки, уни ижодкорларига таъналар ёғдирилди. Ахборотлаштириш, генетика-ирсият билан шуғулланувчи олимлар катта тазйиқ остига олиндилар ва ижод билан шуғулландилар, фан ҳам босқон остида кислородга тўйинмаган шароитда ривожланиб борди. Ахборотлаштиришнинг оқсаб бориши оқибатида экология, технология ҳам жар ёқасига бориб қолди, жамиятда содир бўлиб турган муаммоларни фансиз, техникасиз, хусусан ахборотлаштиришсиз бошқаришни хаёллаш писта пўчоғидан қайиқ ясаш билан баробар эканлигини унутдик. Натижада экология масаласида ташвишли ҳоллар бўлишига йўл қўйдик. Ҳозир бу муаммо ҳамманинг бошини қотирмоқда. Ёзувчилар, шоирлар, олимлар, маданият ходимларининг кўпчилиги табиатни сақлаб қолиш учун табиий муҳитга заҳарли моддалар чиқарадиган баъзи саноат корхоналарини тугатишни таклиф этишяпти.

Бу гапда ҳам жон бор, албатта. Лекин бу масаланинг бир томони. Масаланинг иккинчи томони ҳам борки, ўша саноат корхоналарисиз турли етишмовчиликлар келиб чиқиши табиий. Хўш, бу ҳолатдан қутулиш, иккала муаммони ҳал этиш учун нима қилмоқ керак? Учинчи янги йўлни топиш лозим. Шундай қилайликки сих ҳам, кабоб ҳам куймасин. Бунинг учун биз яна ўша ахборотлаштириш масаласига эътиборни қаратамиз.

Айтиш мумкинки, фақат ҳақиқий инқилобий технологиягина табиат ҳаётини сақлаган ҳолда инсонларнинг осойишта яшашига шароит туғдиради. Бу табиатдан тўғри фойдаланишнинг биринчи йўлидир. Иккинчи йўли эса, иқтисодиётимиз тузилишини кескин ўзгартириш ва ишлаб чиқариш корхоналаридан тўғри жойлаштиришдадир. Бунинг учун йирик металлургия, кимё заводларини барпо этиш ўрнига иқтисодиётни электроника, приборсозлик, аниқ машинасозлик соҳаларини ривожлантиришга қаратиш керак.

Учинчидан, табиатни сақлаб қолиш учун ишлаб чиқариш чиқиндиларидан тўғри фойдаланишни йўлга қўйиш лозим. Швейцарияда саноат маҳсулотларининг ярми чиқиндилардан фойдаланилган ҳолда ишлаб чиқарилади. Чунки у ерда ҳозирги замон технологиясидан самарали фойдалана оладилар.

Ахборотларни топишда кутубхоналардан фойдаланиш ҳамма вақт ҳам самарани беравермайди. Тараққий этган мамлакатларда кутубхоналардан фойдаланиш тартиби аллақачон ўзгартирилган. Дунёдаги энг катта кутубхона — АҚШ конгресси кутубхонаси 10 йилдирки, электрон табло асосида ишлаб келмоқда. Ушбу кутубхона давлатни бошқариш системасининг бир қисми бўлиб қолди. Кутубхона обуначиси — оддий фойдаланувчидан то конгрессменгача алоқа канали ёрдамида ўзини қизиқтирувчи ахборотни буюртириши, дисплей экранида бир онда керакли матн ифодасини олиши мумкин.

Бизнинг мамлакатимиз бу соҳада анча орқада. Очиғи биз эндигина ишга киришаяпмиз. Шундай экан, зудлик билан республика миқёсида давлат ахборот системасини бунёд этиш керак. Бу соҳада маблағларни иқтисод қилиш эмас, балки халқаро ахборот банкига аъзо бўлиш лозим. Дунёдаги энг сўнгги ахборот банкига қўшилмасдан туриб нормал ҳаёт қуриш, яшаш, ижод этиш мушкулдир. Буни айтишдан мақсад иқтисодий фаолиятимизнинг шундай соҳалари мавжудки, агар шу соҳада ахборотлаштириш усуллари қўлланилмаса энг шошилинч вазифаларни қониқарли тарзда ҳал этиш умуман мумкин эмас. Янги бозор системасига ўтиш учун жуда кўп миқдордаги ахборотни олиш, таҳлил этиш, қайта ишлаш ва ҳаётий бирбирига таққослана оладиган хулосалар чиқариш лозим бўлади.

Халқ фаровонлигини кўнгилдаги даражага кўтариш учун ва бу йўлдаги мураккаб ҳаётий муаммоларни ҳал этиш учун конкрет социологик тадқиқотлар ўтказиш керак. Ҳар бир идора, муассаса, корхонадаги психологик шарт-шароитни яхшилаш учун ўша жойлардаги ички муаммоларни билишимиз, инсон омилига оид омилларни ахборот кўринишида ифодалай олишимиз керак. Социологик тадқиқотлар ахборотлаштириш нуқтаи назаридан тўғри йўлга қўйилгандагина фойда келтириши мумкин. Юқоридагилардан келиб чиқиб, социалистик жамиятни бошқариш муаммоларидан энг муҳими фан ва техника ютуқларига таяниш, хусусан ахборотлаштириш технологиясини ривожлантириш зарур деган масалани кун тартибига қўймоқчимиз. Ана шундагина маъмурий буйруқбозлик социалистик жамият эмас, балки, демократик, ошкоралик, социалистик жамиятини бунёд этиш мумкин бўлади.

Н. МЎМИНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари, Бутуниттифоқ «Ахборотлаштириш ва ҳисоблаш техникаси» жамиятининг аъзоси, техника фанлари доктори, профессор, СССР муҳандислик академияси мухбир-аъзоси.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши Раёсатининг қарори

СССР РЕФЕРЕНДУМИ ЎТКАЗИШ ОКРУГ КОМИССИЯЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

«Умумхалқ овоз бериш (СССР референдуми) тўғрисида»ги СССР Қонунининг 17-моддасига асосланиб, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши Раёсати қарор қилади:

СССР референдумини ўтказиш округ комиссиялари меҳнат жамоалари, жамоат ташкилотлари ва истиқомат жойларидаги сайловчиларнинг йиғинлари вакилларидан иборат қуйидаги таркибда ташкил этилсин:

Капилова Галадбия Аюбовна, уста — Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоасидан.

Лебедева Галина Сергеевна, техника назорати бўлими назоратчиси — Тошкент тамаки фабрикаси меҳнат жамоаси кенгашидан.

Осипян Юрий Аванесович, биринчи бўлим бошлиғи — «Водпроект» бирлашмаси меҳнат жамоасидан.

Рўзматов Абдураҳим Ағзамович, партия қўмитаси котиби — «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоасидан.

Сон Василий Николаевич, директор — 86-мактаб меҳнат жамоасидан.

Собитов Тоҳиржон Собитович, партия ташкилоти котиби — Тошкентдаги «Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси кенгашидан.

Сидоров Владимир Сергеевич, директор — СССР Давлат банки ҳисоб-кредит техникуми меҳнат жамоасидан.

Сандаҳмедова Саида Аброровна, район ижроқўми ишлар бошқарувчиси — Киров ноҳия кенгаши аппаратининг меҳнат жамоасидан.

Толипов Диёр Азимович, ноҳия партия қўмитаси бўлим мудирининг ўринбосари — Ўзбекистон Компартияси Киров ноҳия қўмитаси аппаратининг меҳнат жамоасидан.

Черникова Татьяна Анатольевна, бўлим муҳандиси — «Средазгазпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси бошқаруви аппаратининг меҳнат жамоасидан.

4. КУЙБИШЕВ ОКРУГИ

Аббосхонов Нуъмон Аҳмедович, директор — «НИИстромпроект» институти меҳнат жамоаси кенгашидан.

Андрюшин Александр Васильевич, бошлиқ ўринбосари — «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси кенгашидан.

Оқмирзаев Сайфулла, маҳалла қўмитаси раиси — 9-«Гулистон» маҳалла қўмитасидан.

Булатова Алла Ивановна, ноҳия Кенгаши раисининг ўринбосари — Куйбишев ноҳия Кенгаши аппарати меҳнат жамоасидан.

Герасимова Светлана Ивановна, директор — 50-мактаб меҳнат жамоасидан.

Головина Наталья Александровна, муҳандис — «Узгипроавтодор» давлат лойиҳа илмгоҳи меҳнат жамоаси кенгашидан.

Дорохова Людмила Александровна — тиббиёт ҳамшираси — 9-болалар шифохонаси меҳнат жамоасидан.

Жуков Евгений Игоревич, адвокат — Куйбишев ноҳияси адлия маслаҳатхонаси меҳнат жамоасидан.

Кондакова Татьяна Николаевна, муҳандис-технолог — «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси кенгашидан.

Мақсудхонов Ҳусан Мирзаабдуллаевич, директор ўринбосари — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ядро физикаси илмгоҳи касаба уюшмаси ташкилотидан.

Нормуҳамедов Орифхон Маҳмудович, йўриқчи — 6-таксопарк меҳнат жамоасидан.

Пишнова Ирина Васильевна, «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол қўмитасининг йўриқчиси — Куйбишев ноҳияси комсомол ташкилотидан.

Содиқов Рафаил Файзиевич, бўлим бошлиғи — Туркистон ҳарбий округи штаби жамоасидан.

Степанянц Юрий Григорьевич, электрчи — «Узэлектромонтаж» тресги Тошкент монтаж бошқармаси меҳнат жамоасидан.

Султонова Мавлуда, муҳандис — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси электроника илмгоҳи меҳнат жамоасидан.

Ташматов Нигматулла Мусаметдинович, чилангирлар бригадири — «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоасидан.

Шацкая Лидия Ивановна, ноҳия партия қўмитаси бўлим мудири — Куйбишев ноҳияси партия ташкилотидан.

5. ЛЕНИН ОКРУГИ

Абдуллаев Асқар Ағзамович, темир йўли касаба уюшмаси раиси — Октябрь инқилоби орденли Ўрта Осиё темир йўли касаба уюшмаси жамоасидан.

Аракелов Григорий Григорьевич, механик — «Гордорстройремонт» тресги меҳнат жамоасидан.

Баратова Холида, Ўзбекистон Компартияси Марказий қўмитаси нашриёти комсомол қўмитасининг котибаси — Ленин ноҳияси комсомол ташкилотидан.

Волчек Иван Иванович, фуқаролар мудофааси штабининг бошлиғи — Тошкентдаги «Учқун» тўқимачилик-атторлик ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси кенгашидан.

Горюнов Владимир Михайлович, фуқаролар мудофааси штабининг бошлиғи — «Ташгипротранс» илмгоҳи меҳнат жамоасидан.

Икромов Абдулло Эркинович, муҳандис — Октябрь инқилоби номидаги Тошкент тепловоз-таъмирлаш заводи меҳнат жамоаси кенгашидан.

Кессель Роман Михайлович, адвокат — Ленин ноҳияси адлия маслаҳатхонаси меҳнат жамоасидан.

Козлов Вячеслав Кириллович, халқ таълими бўлими методисти — Ленин ноҳияси халқ таълими бўлими меҳнат жамоасидан.

Лемешкина Валентина Ивановна, кексалар ноҳия кенгашининг аъзоси — Ленин ноҳияси уруш ва меҳнат кексалари кенгашидан.

Лебезов Владимир Иванович, чилангир — «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси кенгашидан.

Муталова Дилором, 2-маҳалла хотин-қизлар кенгаши раисининг ўринбосари — Ленин ноҳияси хотин-қизлар кенгашидан.

Покутнева Тамара Леонидовна, ноҳия партия қўмитаси йўриқчиси — Ўзбекистон Компартияси Ленин ноҳия қўмитаси аппаратининг меҳнат жамоасидан.

Собиржонов Маҳамаджон Раупжонович, сиртқи таълим бўлими мудири — Тошкент темир йўл транспорти техникуми меҳнат жамоасидан.

Солиев Шариф — маҳалла қўмитаси котиби — Ленин ноҳиясидаги 2-маҳалла қўмитасидан.

Татаренкова Капитолина Васильевна, иқтисодчи — Тошкент кимё-фармацевтика заводи меҳнат жамоаси кенгашидан.

Шарипов Юнус Турсунович, бўлим мудири — Ленин ноҳия Кенгаши аппаратининг меҳнат жамоасидан.

Хўжаева Лидия Хабибовна, адвокат — Ленин ноҳиясидаги адлия маслаҳатхонаси меҳнат жамоасидан.

6. ОКТЯБРЬ ОКРУГИ

Ахроров Тошпўлат Анварович, ишлаб чиқариш бўлими бошлиғининг ўринбосари — Тошкентдаги «Орзу» чарм-атторлик ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоасидан.

Ғуломова Матлуба Муродовна, адлия маслаҳатчиси — «Средазгипроцелинстрой» илмгоҳи меҳнат жамоасидан.

Горбатенко Юрий Владимирович, директор ўринбосари — «Узгипроводпром» илмгоҳи меҳнат жамоасидан.

Жовлиев Шербод Норбоевич, комсомол ташкилоти котиби — 159-қурилиш трести меҳнат жамоасидан.

Икромов Асқар Александрович, электр монтёрлар бригадири — Тошкент телеграф-телефон станцияси меҳнат жамоасидан.

Исамуҳамедов Неъмат Расулевич, директор ўринбосари — Ўзбекистон ССР Енгил саноат вазирлиги Марказий лойиҳа-конструкторлик ва технология бюроси меҳнат жамоасидан.

Кожедуб Виталий Викторович, партия қўмитаси котиби — «Ташинжстрой» трести аппарати меҳнат жамоасидан.

Қурбонов Хайрулла Бурхонович, жумҳурият иқтисодиёт ва илмий-техника тарғиботи уйининг директори — Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти бошқаруви меҳнат жамоасидан.

Лутфуллаева Забаржат Сафутдиновна, косметолог — сартарошхона хизматлари комбинати меҳнат жамоаси кенгашидан.

Молева Тамара Павловна, йигирувчи — Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси кенгашидан.

Муталов Собит Ҳамидович, ноҳия партия қўмитаси йўриқчиси — Ўзбекистон КП Октябрь ноҳия қўмитаси аппаратининг меҳнат жамоасидан.

Мўминова Санобар Сулаймоновна, бошлиқ — 195-алоқа бўлими меҳнат жамоасидан.

Насирдинова Хуршидам Маматовна, 3-магазин секция мудири — «Болалар дунёси» чакана савдо фирмаси меҳнат жамоасидан.

Салуи Валентин Анатольевич, бош конструктор — «Узбекмебель» ижара корхоналари уюшмаси меҳнат жамоасидан.

Шоҳидов Абдукарим, «Камолон» маҳалла қўмитаси раиси — Октябрь ноҳияси маҳалла қўмиталари раислари ва котиблари умумий йиғинидан.

Шанина Людмила Ивановна, бош директор ўринбосари — Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси кенгашидан.

Холмирзаев Эркин Бекмирзаевич, бўлим мудири — Октябрь ноҳия Кенгаши аппарати меҳнат жамоасидан.

7. СОБИР РАҲИМОВ ОКРУГИ

Ағзамова Шоҳида, бош врач — 33-шифохона меҳнат жамоасидан.

Олимжонов Юсуфжон Аюбжонович катта инспектор-провизор — «Фармация» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоасидан.

Алимов Низом, Собир Раҳимов ноҳиясидаги маҳалла қўмиталари билан ишлаш бўйича йўриқчи — Октябрь 40 йиллиги номидаги маҳалла қўмитасидан.

Ортиқхўжаев Муродхўжа, директор ўринбосари — Тошкент тажриба тариқасидаги лойиҳалаштириш зонал илмий-тадқиқот илмгоҳи меҳнат жамоаси кенгашидан.

Араббоев Хотам Араббоевич, партия қўмитаси котиби, — Тошкент тажриба механика экскаваторларни таъмирлаш заводи меҳнат жамоасидан.

(Давоми. Бошланиши рўзноманинг ўтган сонларида).

(Давоми бор).

Жумҳурият янгиликлари

ТАЖРИБА ЎРГАНИШ УЧУН

Андижон табобат илмгоҳида лимфа системасининг турли касалликларини даволашнинг 30 дан зиёд усули ишлаб чиқилиб, ҳозирнинг ўзидёқ амалиётга татбиқ этилди.

Регионал лимфатик терапия муаммолари — бу тадқиқотларнинг истиқболи учун мўлжалланган бўлимлардан биридир. Бу йўналиш 20 йил муқаддам тиббиёт илмгоҳининг тиббиёт фанлари доктори, профессор С. У. Жумабоев раҳбарлигидаги госпитал жарроҳлик кафедрасида вужудга келган эди. Кафедра негизида ташкил этилган жумҳурият клиник лимфология марказ кафердаси шу ишнинг якуни бўлди. Бу ердаги шифокорлар ва ҳамшираларни ихтисослаштириш курсларида 400 дан зиёд мутахассис ўқиди. Ҳозир улар жумҳуриятнинг барча вилоятларида даволашнинг янги усулларини қўллашаяпти. Марказ олимлари монографиялар, илмий мақолалар эълон қилишган, олтита кашфиётга сўровномалар расмийлаштиришган.

Ўзбекистонлик шифокорларнинг ишлари билан кўпгина мамлакатларнинг олимлари қизиқишмоқда. Шу жумладан АҚШдан Кубадан, Андижон марказида мутахассислар ўқувини ташкил этиш тўғрисида илтимосномалар келди. Андижонда клиник лимфология масалаларига бағишлаб, Бутуниттифоқ конференцияси ўтказишга қарор қилинди.

ПОЛИКЛИНИКА ЯНГИ БИНОГА КЎЧДИ

Наманганда ҳар куни 350 ёш беморни қабул қилишга мўлжалланган болалар стоматология поликлиникаси очилди. Шу пайтга қадар тор, йиллаб қийналиб келган, энди эса тўрт қаватли кенг-мўл бинода ишлаш имконига эга бўлган поликлиника тиббиёт ходимларининг қувончини тушуниш мумкин. Бу ерда илгариги поликлиникада одат тусига киргай узундан узоқ навбатлар ҳам бўлмайди.

Тошкент тиббиёт илмгоҳининг ўқув базаси бўлган бу янги даволаш-профилактика муассаси бўлажак мутахассислар — стоматологларни тайёрлашда ёрдам беради. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу ерда 20 дан зиёд талаба амалиёт билан шуғулланмоқда.

Шифокорлар учун янги бинони 10-трестнинг 4-қурилиш-монтаж бошқармаси қурувчилари қуриб беришди. Тўғри, ишни муаммосиз битиришнинг иложи бўлмади: асбоб-ускуналар етарли миқдорда етказиб берилмаганлиги туфайли бинонинг бир қисми — бутун бир қават ҳали ҳам бўш турибди. Поликлиника раҳбарияти бу қаватни ҳозирча ижарага беришга қарор қилди. Шунга қарамай, бу ерда зарур асбоб-ускуналар тез орада келишига ва поликлиника тўла қувват билан ишлай бошлашига умидни йўқотишмаяпти.

(ЎзТАГ мухбири).

ЎЗБЕК ЖАНГЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши мудофаа, давлат хавфсизлиги ва ҳарбий хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш қўмитасининг ташаббуси билан шу қўмитанинг аъзолари — жумҳурият халқ депутатлари Р. Р. Акбаров ва Б. Қ. Алиев яқинда Белоруссия ҳарбий округининг қисмларида бўлиб қайтдилар.

ЎзТАГ мухбири халқ депутатлари билан учрашиб, суҳбатлашди.

— Биз уч кун мобайнида қардош Белоруссия тупроғида хизмат қилаётган юртдошларимиз билан учрашувлар ўтказдик, — деди Бурхон Қосимович. — Шунингдек жангчи йигитларнинг командирлари ва сиёсий бўлимларнинг бошлиқлари билан суҳбатлашдик.

— Ҳамюртларимизнинг армиядаги хизмати қандай ўтаяпти?

— Шуни айтиш керакки, у ерда ўзбекистонликларнинг хизмати умуман яхши ўтмоқда. Улар Ватан олдидаги ўз фуқаролик бурчини намунали адо этаётирлар. Жанговар ва сиёсий тайёргарликларини кун сайин оширишга эришмоқдалар. Бу билан йигитлар ўз командирларининг табригига сазовор бўлишяпти. Бунга биз ҳарбий қисмда бўлган вақтимизда ишонч ҳосил қилдик. Бу ёшларнинг кўпчилиги Андижон, Наманган, Фарғона, Сурхондарё ва Самарқанд вилоятларидан ҳарбий хизматга чақирилганлар.

— Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, — деб суҳбатга қўшилди Рустам Раҳбарович, — ҳарбий қисмда қўпол хатти-ҳаракат қилган йигитлар ҳам борлиги маълум бўлди. Биз ана шу аскарлар орасида бўлдик. Улар ҳар бирининг кўнглига қўл солдик. Узоқ давом этган суҳбатлардан кейин шу нарса аниқландики, йигитлар ўртасидаги келишмовчиликлар секин-аста низолар чиқишига олиб келган. Ниҳоят, иш айрим ёшлар ичида бир-бирини калтаклаш даражасигача бориб етган. Аниқланишича, бундай низоларнинг келиб чиқишига аввало қисмдаги аскарлар ўртасида ҳарбий интизомнинг бўшашиб кетганлиги, йигитларнинг ҳарбий ва сиёсий тайёргарликни такомиллаштириш ўрнига хўжалик ишлари билан машғул бўлганликлари, шунингдек юз берган низолар иссиғида муҳокама қилиниб, ҳарбий интизомни бузувчиларга нисбатан ўз вақтида тегишли чора кўрилмаганлиги ва, ниҳоят, баъзи офицерлар ҳамда прапоршчикларда ўз қўл остидагиларини тарбиялашда педагогик ёндашувнинг йўқлиги, ўзбек миллатига мансуб айрим аскарлар орасида рус тилини яхши билмаслик баҳонасида устав талабларини бажармаслик ҳоллари сабаб бўлган.

Хуллас, сабаблар анчагина экан. Йигитларимизга кўп нарсаларни тушунтиришга тўғри келди.

— Бурхон Қосимович, юртдошларимизнинг турмуш шароитлари қандай?

— Уларнинг армиядаги ҳаёти ёмон эмас, албатта. Умуман, бутун сафар давомида бизлар бирон-бир юртдошимизнинг турмуш шароитидан нолиганини эшитмадик. Аммо биз бўлган қисмдаги кутубхонада аскарлар учун ўзбек тилида рўзнома ва ойномалар, шунингдек даврий китоблар йўқ даражада. Биз ҳарбий қисмга ўзимиз билан ўзбек ёзувчилари ва шоирларининг китобларини ҳамда рўзнома ва ойномаларнинг янги сонларини олиб борган эдик. Уларни йигитларимизга ҳадя этдик.

Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, ҳарбий қисм командирларининг ўзбекистонлик жангчилар тўғрисидаги фикрлари яхши. Биз генерал-майор В. Л. Неверов билан учрашганимизда, у йигитларимизнинг ҳарбий бурчга катта масъулият билан муносабатда бўлаётганликлари ҳақида, меҳнатсеварлиги ва бошқа инсоний фазилатлари тўғрисида фахрланиб сўзлаб берди.

Т. БОТИРБЕКОВ.

1991 йил — Ўзбекистонда Алишер Навоий йили

Навоий мукофотига номзодлар

ДЎСТЛИГИМИЗ ТАРИХИНИНГ ТАДҚИҚОТЧИСИ

ЎЗБЕК ва тожик халқларининг дўстлиги қадимий ва жуда бой тарихга эга. Бу дўстлик илдизлари шунчалик чуқур, шунчалик мустаҳкам ва шунчалик порлоқки, уни ўрганиш, унинг ёрқин саҳифаларини варақлаш ҳар бир тадқиқотчи учун шарафли ва жуда масъулиятлидир. Ҳақиқатда ҳам бир дарёдан сув ичган, асрлар давомида қондош-қардош бўлиб кетган, қиз олиб-қиз берган, ҳаётнинг аччиқ-чучукларини бир хил шароитларда бошдан кечирган бу икки халқ дўстлиги халқларимиз қўшиқларида, шоирларимиз ғазалларида куйланиб келади. Бу дўстлик тарихига доир кўплаб китоблар ёзилган, қатор илмий тадқиқотлар яратилган. Бу икки халқ дўстлиги ҳақида сўз борганда Алишер Навоий ва Абдураҳмон Жомий, Муқимий ва Асирий, Мирзо Турсунзода ва Ғафур Ғуломлар дўстлиги, халқларимизнинг жуда кўп ажойиб фарзандларининг қадрдонлиги ва оға-инилиги ёдимизга келади.

Ана шу қадимий ва ибратли саҳифаларга бой дўстлик тарихини, айниқса, икки халқ адабий алоқалари тарихини ўрганишда С. М. Киров номидаги Ленинобод Давлат муаллимлик олий билимгоҳининг профессори, филология фанлари доктори, СССР Фанлар академияси Бутуниттифоқ Шарқшунослар уюшмаси аъзоси Эргашали Шодиевнинг хизматлари бениҳоя каттадир. Олимнинг шу мавзуга бағишланган 300 дан ортиқ илмий тадқиқотлари, айниқса, «Ўзбек-тожик адабий алоқалари тарихидан» (Ғ. Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти, Тошкент, 1973). «Ҳамза ва тожик адабиёти» (1969), «Хўжанд шоирлари ва ўзбек адабиёти» («Ирфон» нашриёти, 1986). «Хўжандлик зуллисонайн шоиралар» («Ирфон» нашриёти, Душанбе, 1986), «Машраб» («Фан» нашриёти, Тошкент, 1990) эътиборлидир. Мазкур асарларда янги топилган қўлёзма манбалар асосида икки халқ адабий алоқалари тарихига доир қимматли маълумотлар берилган.

Шуниси диққатга сазоворки, унинг икки халқ дўстлиги тадқиқотига бағишланган илмий ишлари ҳар иккала жумҳурият нашриётларида, ҳар иккала жумҳурият матбуоти саҳифаларида тез-тез кўриниб туради. Олимнинг икки халқ адабий алоқалари тарихига оид ишлари орасида «Алишер Навоий ва форс-тожик адабиёти» мавзусидаги тадқиқотлари алоҳида ўринни ишғол этади. Тожикистонда Алишер Навоий меросини ўрганиш ишида устод Садриддин Айний академик Абдулғани Мирзоев сингари иқтидорли олимлар бирмунча муваффақиятга эришган эдилар. Бу улкан ва ниҳоятда масъулиятли вазифани давом эттиришни профессор Э. Шодиев ўз зиммасига олди ва бу ишда тинимсиз изланишлар, самарали илмий-тадқиқотлар олиб бориб, совет навоийшунос олимлари орасида катта обрў ва эътиборга эга бўлди.

Навоийшунослик илмига дадил қадамлар билан кириб келган бу олим 1962 йилдан буён, салкам ўттиз йилдирки навоийшуносларнинг анъанавий илмий анжуманларида фаол иштирок этиб келяпти. Ўзининг сермазмун маъруза ва илмий ахборотлари билан кўпчилик олимлар диққатини ўзига жалб этиб, совет навоийшунослик илмининг янада юксалишида муносиб улуш қўшиб келмоқда. Олимнинг тинимсиз изланишлари туфайли Алишер Навоийнинг «Девони Фоний» таркибига кирмай қолган бир қатор шеърлари топилди, кўпчиликка маълум бўлмаган бир неча форсий қасидалари аниқланди. Унинг бу хизматлари навоийшунос олимлар томонидан юқори баҳоланди. Профессор А. Ҳ. Ҳайитметовнинг таъкидлашича, профессор Шодиев қўлга киритган Фахрий Ҳиротийнинг «Радойиф-ул-ашъор» асари олимларимиз назаридан шу кунгача четда қолиб келди.

Тожикистон нашриётларида ўзбек тилида унинг «Алишер Навоийнинг тожик адабиётига муносабати масаласига доир» (1964), «Алишер Навоий ва унинг салафлари» (1967), «Алишер Навоий ва ёш тожик адиблари» (1969), «Тожикистонда Навоийни ўрганиш» (Библиография, 1985) китоблари ва кўплаб илмий мақолалари эълон қилинган. Бу иқтидорли олимнинг илмий-тадқиқотлари «Ўзбек тили ва адабиёти», «Адабий мерос», «Шарқ юлдузи» ойномаларида ҳам тез-тез кўзга ташланиб туради. У Машраб ҳақида, Муҳаммад Солиҳ, Муҳаммад Шариф Гулханий ва бир қатор Хўжанд шоирлари ҳақида ўнлаб тадқиқотлар эълон қилди.

Олимнинг юқоридаги асарлари янги мушоҳадаларга бойлиги, юқори даражадаги илмий-тадқиқот савиясида яратилгани билан алоҳида ажралиб туради. Юқоридаги тадқиқотларда «Навоий ва форс-тожик адабиёти» мавзусига оид бир қатор муҳим муаммолар ҳал этиб берилган.

Олимнинг «Девони Фоний» ҳақидаги тадқиқотларининг бирида Теҳронда Эрон олими Рукниддин Ҳумоюнфарруҳ томонидан 1963 йилда ва Тошкентда 1965 йилда Ҳамид Сулаймонов томонидан нашрга тайёрланган асарларни қиёсий ўрганиш орқали бир қатор чуқур илмий мулоҳазалар ўртага ташланади. Алишер Навоийнинг худди шу девонига бағишланган иккинчи тадқиқотида эса «Девони Фоний»нинг таркибига доир жуда жиддий илмий фикрлар баён этилади. Устод Садриддин Айний «Намунайи адабиёти тожик» асарида Навоийнинг форсийдаги тахаллусини «Фаноий» деб кўрсатган эди. Кейинчалик бу ҳақда бошқа бирор аниқ маълумот топа олмагач, устод ўзининг дастлабки фикрини ўзгартириб, кейинги тадқиқотларида унинг форсийдаги тахаллусини «Фоний» эканлигини таъкидлаган эди. Профессор Фитрат ҳам ўз тадқиқотларида Навоийнинг форсийдаги тахаллуси «Фоний»ми ёки «Фаноий»ми аниқлаш алоҳида масала деб кўрсатган эди. Аммо ярим асрдан ортиқроқ вақт мобайнида бу масалани бирор навоийшунос олим аниқлаб беролмади. Эргашали ака эса, «Навоийнинг адабий тахаллуслари» («Адабий мерос», 1990, № 1) деб номланган илмий тадқиқотида бу масалага аниқлик киритди.

Олимнинг таъкидлашича, «Оташкадайи Озар», «Осори Ҳирот», «Тўҳфайи Соми» тазкираларида Алишер Навоийнинг форсийдаги тахаллуси «Фаноий» деб кўрсатилган, «Қомус-ул-аълом», «Нигористони сухан» ва яна бир неча манбаларда эса «Фоний» деб кўрсатилган. Маълум бўлишича, Алишер Навоий дастлабки пайтларда «Навоий»га ҳамоҳанг бўлган «Фаноий» тахаллусини олган ва шу тахаллус билан форсийда бир қатор шеърлар ёзган. Шу тахаллусдаги шеърлари билан таниш бўлган айрим тазкиранавислар унинг форсийдаги тахаллусини «Фаноий» деб кўрсатишган. Алишер Навоийнинг «Тарихи мулуки Ажам» асари 1782 йилда Вена шаҳрида «Тарихи Фаноий» номи билан босилиши ҳам шу масала билан узвий боғлиқ бўлиши керак. Алишер Навоий Ҳирот шаҳрида ўзи қурдирган иншоотлардан бирини «Фаноия» деб аташи ҳам шоирнинг «Фаноий» ва «Фано» тахаллусларини ҳам қўллаганини кўрсатиб туради.

Навоийшуноснинг «Юсуф ва Зулайҳо»ни ким ёзган?» («Шарқ юлдузи», 7-сон, 1990) номли тадқиқоти ҳам навоийшунослик илмида унинг ана шундай дадил қадамларидан бири сифатида баҳоланишга арзийди. Шу кунга қадар гоҳ Дурбекка, гоҳ Сайфийга, гоҳ Мирзо Улуғбекка, гоҳ Ҳомидий Балхийга, гоҳ Аҳмадийга нисбатан берилиб келинаётган «Юсуф ва Зулайҳо» достонининг муаллифи Алишер Навоий эмасмикин? деган савол билан у олимлар диққатини шу масалага қаратади ва бу масалага доир ўз қарашларини ифодалайди.

Алишер Навоийнинг ижодий меросини ўрганиш юзасидан бундай янги маълумотлар унинг 1989 йилда «Ўқитувчи» нашриёти босмадан чиқарган «Алишер Навоий ва форс-тожик адиблари» китобида, 1990 йилда «Фан» нашриёти ўқувчиларга тақдим этган «Алишер Навоийнинг форс-тожик тилидаги асарлари» рисоласида ҳам яққол кўзга ташланиб туради. Бу сермаҳсул олимнинг тинимсиз изланишлари ва самарали илмий тадқиқотлари маҳсулоти бўлган бу асарлари буюк шоиримизнинг 550 йиллик тўйига ҳам муносиб туҳфадир.

Р. ҲАЙДАРОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

Х. МАМАДОВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

Шаҳримиздаги офсет босма фабрикаси жамоаси улуғ мутафаккир шоир Алишер Навоий таваллуд топган куннинг 550 йиллигига муносиб тайёргарлик кўрмоқда. Корхона меҳнат аҳли шу кунларда шоирнинг турли нусхадаги плакатларини босиб чиқараяпти.

СУРАТДА: фабриканинг илғор программаловчиси Гулнора Тошкенбоева акс этган. У мактаб ўқувчилари учун турли қўлланмаларни чоп этиш билан бирга улуғ шоирнинг расми туширилган плакатларни тайёрлашда ҳам яқиндан ёрдам бермоқда.

Т. Каримов сурати.

Ҳамшаҳарларимиз

ИҚТИДОР ҚИРРАЛАРИ

ШАҲРИМИЗНИНГ Куйбишев ноҳияси «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» мавзесидаги Шалола кўча, 1-уйда баъзан эрта тонггача чироқ ўчмайди. Сокин тун нашъаси, чарақлаб турган ёрқин юлдузлар жамоли, мафтункор тўлин ой латофатини Аъзам ака Самиғжоновдан ортиқроқ даражада ҳеч ким билмаса керак. Зеро, Аъзам ака халқимизга зиё уруғини сочиш учун кўпинча тунларни бедор ўтказади.

Камтар инсон камол топади. Камтарлик, болажонлик, инсонлар қалбига йўл топиш, талабалар дилига калит топиш, меҳр-оқибатли бўлиш, дўстлар дили қоронғу бўлганда бир оғиз сўз билан уни мунаввар қилиб юбориш бу — санъатдир. Аъзам ака сажиясида юқоридаги хислатлар мужассам десам муболаға бўлмас. Дарвоқе, Аъзам акага табиат сўз санъатини ҳам ато этган. У киши ўтирган тўй дастурхони атрофида аския бошланиб кетади. Ичакузди латифаларга бой домланинг бисотидаги аския-ю латифалари бир дақиқадаёқ дўстлар кайфияти, руҳиятини кўтаради. Қариялар чойхонасидаги Аъзам ака ўтирган даврада бир пиёла чой ичиш доимо шундай ўтади. Ахир, донишманд халқимиз: «Аввал таом, баъдаз калом»,—деб бекорга айтмаган. Умуман, инсонларга эзгулик уруғини сочиш, яхшилик қилишдек муқаддас ишларни амалга оширган жонкуяр мураббий Аъзам Самиғжоновнинг барча қилган, қилаётган ишлари, келгусидаги режаларининг барчаси халқ фаровонлиги, эл равнақи учун қаратилганлиги сир эмас.

Ахир, одам қанчалик маърифатли бўлса, эл-юртга шунчалик кўп фойдаси тегади, Халқ ҳурматига сазовор бўлади.

Аъзам Самиғжонов нафақат жумҳуриятда, ҳатто Ўрта Осиёда ҳам биринчи физик-методист олим сифатида физика фани, унинг методикаси масалалари устида бош қотирган заҳматкашдир. Унинг қаламига мансуб 22 китоб олим фаолиятининг нақадар кўпқиррали эканлигидан далолат бериб турибди.

Буюк инглиз мутафаккири У. Теккерей: «Китоблар қалбни ёритади. Инсонни юксакликка кўтаради ва кучига куч қўшади», деганди. Аъзам аканинг ибратли ишлари, китобларини қўлга олар эканмиз, ҳаммасининг саҳифаларида унинг кўз нури билан йўғрилган сатрлари кўзга ташланади.

Иқтидорли олим Ўрта Осиё қуёш энергиясига тенги йўқ ҳудуд эканлигини чуқур идрок қилиб, «Ўрта Осиё мактаблари физика курсларида факультатив машғулот», «Мактаб физика курсларида қуёш энергиясидан фойдаланиш йўллари» каби тадқиқотларни амалга оширдики, бу ўрта умумтаълим мактаб, техникуми ва илмгоҳлардаги ёшларнинг физика фанига бўлган қизиқишини орттирди. Бундан ташқари у қуёш қувватидан фойдаланиш муаммолари бўйича олимлар — физика фанлари номзоди, Тошкент қишлоқ хўжалиги илмгоҳида дарс бераётган доцент Х. Арғинбоев, Жиззах шаҳридаги педагогика илмгоҳи доценти, физика фанлари номзоди Э. Шакарбоевларга устозлик қилди. Дарвоқе, Аъзам Орифович СССР Фанлар академияси Ўрта Осиё ва Қозоғистон минтақаси физика методикаси бўйича илмий кадрлар тайёрлаш мутасаддиларидан биридир.

Биз овознигордан дилбар қўшиқларни ҳузур қилиб тинглаган чоғимизда, қалб торларни титратиб, бутун жаҳон шодлик ва ғамларини ўзига мужассамлаштира оладиган, юракларни ларзага солиш қувватига эга бўлган сеҳрли оҳангларни қайта эшиттириш муаммоси муаллифи ҳам эканлигини хаёлимизга ҳам келтирмаймиз. Зеро, «Овозни ёзиб олиш ва уни қайта эшиттиришнинг физик асослари» илмий иши ҳам устоз иқтидорининг бир қиррасидир.

«Шогирд тайёрламаган олим — мевасиз дарахт», — дейди доно халқимиз. Аъзам Орифович 12 нафар аспирантни физика фанлари номзоди илмий даражасига мушарраф қилган устоздир.

Хуллас, методист-олим Аъзам Орифович Самиғжонов ўзининг мактаб, маориф соҳасида физикани ўқитиш бўйича иккита салмоқли илмий тадқиқоти: «Мактаб физика курсида қуёш энергияси (нури)дан фойдаланиш йўллари» ва «Ўрта Осиё ва Қозоғистон жумҳуриятларида пахтанинг физик хусусиятларини ўрганиш» билан маълум йўналиш бўйича ўзига хос мактаб яратди.

Аъзам Орифович Самиғжоновнинг фан, маориф, маданият ривожига қўшган ҳиссалари муносиб тақдирланди. Жумҳуриятимизда биринчилар қатори «Методист-олим», «ЎзССРда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси» юксак унвонларига сазовор бўлиш билан бирга, Тожикистон ва Ўзбекистон Олий Кенгаши Раёсатининг Фахрий Ёрлиқлари билан тақдирланган. Бироқ Тошкент политехника илмгоҳи профессори Аъзам ака Самиғжонов ҳозир ҳам ижодий изланишда...

Буюк мутафаккир П. Бауст айтганидек, қариликни ҳеч ким хоҳламайди, аммо узоқ яшашни ҳамма истайди. Биз ҳам устоз Аъзам Орифович Самиғжоновга умрбоқийликни тилаймиз. Баҳор чечаклари мисоли чеҳраларидан табассум асло аримасин.

Турсун АЗЛАРХОНОВ,
СССР халқ маорифи аълочиси.

ИЛҒОР ДАВОЛАШ УСУЛИ

Турли хасталикларни даволашда илғор муолажалар кенг қўлланилмоқда. Бундай даволаш усуллари наркология шифохоналарида ҳам жуда қўл келмоқда.

Тошкент шаҳар наркология диспансери шифокорлари ҳам тиббий хизматни янада яхшилаш тадбирларини кўрмоқдалар. Шифокорлар малакасини ошириш ва амалий фаолиятини жонлантириш мақсадида тиббий даргоҳ украиналик йирик мутахассислар билан яқин алоқа боғлади. Жумладан, харьковлик таниқли шифокор Довженко даволаш усуллари ҳам диспансер жамоаси эътиборини ўзига тортди.

Шу мақсадда иқтидорли шифокор Раиса Рожкова яқинда Харьковда бўлиб, илғор тажрибани ўрганиб қайтди. Эндиликда бу усул муолажаларда қўллланила бошланди.

С. ОДИЛОВА.

Янгиликлар. Воқеалар. Хушхабарлар

ЎЗБЕК МУСИҚАСИНИНГ ДОВРУҒИ

Бир қанча ўзбек бастакорларининг Москва консерваторияси катта залидаги ва Чайковский номли концерт залидаги чиқишлари талабчан мусиқа мухлислари олдидаги имтиҳон бўлди. Бу бастакорлардан кўпчилигининг асарлари билан пойтахт тингловчилари биринчи марта танишдилар. Марказий телевидение ижро этилган асарларни ёзиб олди.

Ҳабибулла Раҳимовнинг «Дутор наволари», Тўлқин Қурбоновнинг «Аския», Собир Карим Ҳожининг «Скрипка ва фортепьяно учун импровизация» асарлари Москвада илк бор ижро этилди. Бастакор Рустам Абдуллаев Белоруссия симфоник оркестри жўрлигида ўзининг сўнгги асаридан бири — «Наврўз наволари»ни ижро этди. Бу — навбаҳор келишига, баҳор байрами тикланишига бағишланган ўзига хос мусиқий мадҳия эди. Таниқли пианиночи Адиба Шарипова бастакор Нурилла Зокировнинг фортепьяно учун олтинчи сонатасини тингловчилар эътиборига ҳавола қилиб, улар олқишига сазовор бўлди.

ТАРИХИЙ ЛИБОСЛАР КЎРГАЗМАСИ

Ўзбекистон Давлат санъат музейида XIX аср охирлари XX аср бошларидаги тарихий либослар кўргазмаси очилди.

Ўша давр кийимлари ўзининг мураккаблиги ва айни пайтда бичимининг қулайлиги, ёрқин ранглари, газлама сифати билан лол қолдиради. Кўпгина либос намуналарида суғд тилидаги «Принг» сўзи билан номланган сидирға ипак газлама, шунингдек абрли нақш, турфа ранг ҳошиялар билан безатилган газлама расм бўлган узоқ Ўрта асрлардаги аждодларимиз анъаналари сезилиб турибди. Дарвоқе, абрли газламалар Ўрта Осиё минтақасида ҳозир ҳам моддадан қолмаган. **(ЎзТАГ).**

ЙИЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ ЎҚИТУВЧИСИ

ЯҚИНДА Собир Раҳимов ноҳиясидаги мактабларнинг бошланғич синф ўқитувчилари ўртасида «Йилнинг энг яхши ўқитувчиси» танлови бўлиб ўтди. Унда ноҳиядаги турли мактаблардан энг моҳир етти нафар муаллим ўзаро беллашди. Танлов 243-мактабнинг кенг, ёруғ залида бўлиб ўтди.

— Танловда қатнашган ҳар бир мактаб таълим-тарбияда қўлга киритган ютуқларни кўрсатувчи кўргазма ҳам ташкил қилди, — дейди ноҳия халқ таълими бўлимининг бошланғич синфлар методисти Зулхумор Турсунметова. — Қатнашчилар ҳакамлар ҳайъати томонидан тузилган маорифга оид долзарб саволларга жавоб беришди.

Бундан ташқари ўқитувчининг адабий-педагогик қобилияти ҳам синаб кўрилди. Танлов қатнашчилари ўз маҳоратларини қўшиқ ва рақс бобида ҳам намойиш этиб йиғилганларни хушнуд этишди. Учта ўқитувчининг жавоблари йиғилганлар ва ҳакамлар ҳайъатига манзур бўлганлиги сабабли улар «Энг яхши ўқитувчи» унвонига сазовор бўлдилар ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар. Энди ғолибларнинг номлари билан танишинг: 146-мактаб муаллимаси Эътибор Исматова биринчи ўринни эгаллади. Иккита иккинчи ўрин 24-мактаб ўқитувчиси Мусаллам Аъзамова ҳамда 29-мактаб ўқитувчиси Зебо Муҳамедоваларга насиб этди. Ўқитувчиларнинг маҳоратини, билим доирасини аниқлайдиган худди шундай танловни февраль ойида ҳам ўтказиш мўлжалланмоқда.

Х. МИРЗАКАРИМОВ.

СУРАТЛАРДА: танловдан лавҳалар.
Муаллиф суратлари.

Советлар мамлакатида

ИЗЛАСАНГ ТОПАСАН

СТАВРОПОЛЬ. Ўлка жамоа ва давлат хўжаликлари қиш фаслида ҳам давлат ғалла ресурсларини кўпайтиришга қарор қилдилар. Шу мақсадда хўжаликларнинг ўзида чорва моллари учун қолдирилган ем-хашак ҳамда уруғлик жамғармаларидан фойдаланишда бироз сиқилишга тўғри келди. Россияда қўшимча равишда ғалла сотиш натижасида эҳтиёж катта бўлган қишлоқ хўжалик техникаси, ускуналари, бинокорлик материаллари, металл прокатларини харид қилиш мумкин. Ўлка тегирмонларига гарчи дон-дун ҳозирча камроқ келтирилаётган бўлсада, ставрополликларнинг бу ташаббуси кишида умид уйғотади.

ХАТОЛАРНИ ТУЗАТИБ

ЛУЦК. Волинь вилоят Кенгашининг депутатлари ўз хатоларини тузатдилар. Улар ўлкада дам олиш зонасини ободонлаштириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилишар экан, машҳур Шацк кўллари теварагида оромгоҳлар ташкил этиш учун ер ажратиб бериш тўғрисида илгари қабул қилинган қарорни бекор қилдилар. Уларнинг буюртмасига биноан ана шу ноёб ерларни экологик жиҳатдан ҳимоя қилишнинг бош режаси ишлаб чиқилди. Бу ишларга иншоотлари ана шу ерларда жойлашган вазирликлар ва идоралар 25 миллион сўмга яқин пул ажратиш мажбуриятини олдилар.

ХАВФЛИ ТОПИЛМАЛАР

АРХАНГЕЛЬСК. Архангельск касаба уюшмалари болаларни нурланиш касаллиги хавфидан сақлаш хусусидаги барча юмушларни ўз зиммаларига олдилар. Бу ерда вилоят касаба уюшмаси ҳузурида нурланишга қарши назорат ишларини олиб борувчи мустақил гуруҳ ташкил этилди. Тажрибали мутахассислар замонавий дозиметрия қурилмалари ёрдамида барча мактаблар ва болалар боғчаларини текширувдан ўтказишга киришдилар. Архангельскдаги 28-мактабда хавфли гамма нурланишининг иккита манбаи топилди. Чунончи, физика хонасида бир қарашда назарга илинмайдиган вольтметр табиий жиҳатдан юз баравар кўп нурланаётганлиги маълум бўлди. Фуқаролар мудофааси хонасида сақланаётган, ундан 40 йил аввал чиқарилган дозиметрия асбоби бундан икки баравар кўп, соатига уч минг микрорентгендан ортиқ нур чиқараётган экан. Хавфли топилмалар мактаб ҳудудидан олиниб, махсус омборга келтирилди.

ҚЎЗИҚОРИН МАВСУМИ БОШЛАНДИ

ФРУНЗЕ. Қадамжойдаги сурма комбинати кончилари ҳозирги қиш кунларда қўзиқорин териш мавсумини бошладилар. Улар қўлларига саватчалар олиб, қўзиқорин плантацияси ташкил этилган эски конга йўл олишмоқда. Кондаги плантация 120 метр чуқурликда жойлашган, қўзиқоринлар эса бу ерда ойқ остида эмас, шипда осилиб ўсади. Қўзиқорин экилган тупроқли қоплар ер ости йўлкасининг шипига илиб қўйилган. Доимий бир хил ҳарорат ва намлик, усталик билан танланган ёруғлик даражаси ҳосилнинг тез етилишига ёрдам бермоқда. Қўзиқорин мавсуми қиши билан давом этади. Бу ерда ҳар куни юз килограммдан қўзиқорин терилади. Шахта қўзиқорини билан умумий овқатланиш корхоналаригина эмас, шу билан бирга посёлкадаги бар- [illegible]

Миш-мишлар ва ҳақиқат

ТАШВИШЛАНИШ УЧУН АСОС ЙЎҚ

Иқтисодий беқарорлик баъзан шундай кутилмаган шов-шувларга сабаб бўладики, буни кўриб ёқа ушлайсан, киши. Эллик ва юз сўмлик пулларни алмаштириш муносабати билан чиққан ғалвалар ҳали босилмасидан туриб, Тошкентда янги миш-миш тарқалди. Корхоналар ва ташкилотларда гўшт консервалари ва қуюлтирилган сут сотилишини кўпчилик товламачиликка йўйди. Гўёки, консервалар Чернобиль ҳалокатидан зарар кўрган жойлардан юборилган эмиш. Бошқача қилиб айтганда бу маҳсулотларда радиация таъсири бор экан.

Шу тўғрими! Ана шу ва ҳаммани ташвишлантираётган бошқа саволларга Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлиги Республика санитария-эпидемиология станциясининг радиация гигиенаси бўлими мудири М. Зокиров жавоб беради.

— Мирвали Зокирович, кейинги кунларда таҳририятга узлуксиз қўнғироқ қилишаяпти. Таниш-нотаниш одамлар қўнғироқ қилиб, ўз иш жойларида сотилаётган консерваларнинг сифати қандайлигини аниқлашга бевосита ёки билвосита уринишмоқда. Шу тўғрида сиз нима дея оласиз!

— Ҳар қалай одамларимизнинг феъли ғалати. Республикамизга консервалар келтирилибди. Ахир бу яхши-ку. Улар эса дарҳол бу ишда бирор-бир жиноий ҳатти-ҳаракат йўқмикан, деган хаёлга боришади. Шуни расман таъкидлайманки, жумҳуриятимизга РСФСРдан, Украинадан, Белоруссиядан келтираётган гўшт консерваси ва қуюлтирилган сутда радионуклидлар соғлиқни сақлаш жаҳон ташкилоти белгилаган нормаларда кўзда тутилганидан ўн-ўттиз баравар кам. Бу маҳсулотларнинг ҳар бир туркуми, ҳар қанча кичик туркуми бўлмасин, пештахталарга чиқарилишидан олдин бизнинг лабораториямизда синчиклаб текширилади. Биз савдо ташкилотларига берадиган ҳужжатсиз бир банка ҳам гўшт консерваси, қуюлтирилган сут, қолаверса озиқ-овқат маҳсулотларининг бошқа турлари ҳам сотилиши мумкин эмас.

— Текширув қандай амалга оширилади, радиация миқдори кўп бўлган қанча маҳсулот «ушлаб қолинди»!

— Бизнинг лабораториямиз 1958 йилда очилган. Шу вақт ичида биз катта тажриба тўпладик, бизда юқори малакали мутахассислардан иборат жамоа таркиб топган. Озиқ-овқат маҳсулотлари дўконга боришидан олдин уч қайта текширилади. Дастлаб ўша гўшт консерваси тайёрланган жойларда уни радиация хавфсизлиги хизмати билан идоравий назорат ходимлари текширадилар. Кейин, маҳсулот мўлжалдаги манзилга етиб келганида, унинг сифатини Савдо вазирлигининг радиация хавфсизлиги хизмати кўздан кечиради. Сўнгра биз маҳсулот туркуми орасидан айримларини танлаб олиб текширамиз. Фақат шундан кейингина маҳсулотни сотиш учун рухсатнома берамиз. Ёшидан ва лавозимидан қатъи назар истак билдирган ҳар бир киши ўзида шубҳа уйғотган озиқ-овқат маҳсулотларини текширтириш учун бизнинг лабораториямизга мурожаат қилиши мумкин. Бизнинг телефонимиз: 78-47-40.

«Ушлаб қолинган» маҳсулотларга келганда эса, кейинги икки йил ичида бизга радионуклидлар нормадагидан юқори бўлган бирорта ҳам озиқ-овқат келмаган.

— Ҳар қалай, бизга Чернобиль зонасида жойлашган районлардан ярим тайёр маҳсулотлар, гўшт ва сут консервалари келадими!

— Йўқ, келмайди. Ўзбекистон ССР давлат бош санитар врачи Т. Искандаровнинг қарори билан республикага оғир район деб аталадиган жойлардан озиқ-овқат маҳсулотларини олиб келиш тақиқланган. Бу буйруқ бекаму кўст бажарилмоқда. Бутун масъулиятни зиммамга олиб, шуни таъкидлайманки, токи бизда ҳозиргидек яхши йўлга қўйилган текширув системаси, замонавий техник воситалар бор экан, радионуклидлари нормадагидан юқори бўлган озиқ-овқат маҳсулотлари савдога чиқарилмайди.

Бундан ташқари, биз ҳар куни (бир кеча-кундузда бир неча марта), ташқи гаммафоннинг ҳолатини текширамиз. Ҳаво ва сувнинг қандай ҳолатда эканлигини назорат қиламиз...

— Демак, ташвишланиш учун асос йўқ экан. Ҳозир авж олган саросималар пештахталарнинг бўш туриши натижаси бўлса керак, ҳар қалай. Бироқ, маълумки, радионуклидлар инсон организмида тўпланиб бориб, турли касалликларга сабаб бўлиши ҳам мумкин...

— Бу носоғлом миш-мишларга нима сабаб бўлгани тўғрисида бир нарса дейишим қийин. Бунда эски қоида амал қилаяпти, чоғи. Яъни, миш-мишлар ҳақиқатдан қанчалик йироқ бўлса, уларга одамлар шунчалик кўп ишонишади. Гўёки, тўпланиб борадиган радионуклидларга келганда эса, улар одамлар саломатлигига таъсир қилиши мумкин эмас. Биз жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти белгилаган нормалар асосида ишлаяпмиз. Юқорида айтиб ўтилганидек, Ўзбекистонга келтираётган барча озиқ-овқат маҳсулотларидаги радионуклидлар белгиланган нормадагидан ўн баравар ва ундан ҳам камроқдир. Шундай экан, тошкентликлар сотиб олаётган гўшт консервалари ва қуюлтирилган сут тамомила хавфсиз. Бу маҳсулотларни бемалол еяверинглар ва миш-мишларга ишонманглар, дўстлар!

Л. ЛЕВИН,
ЎзТАГ мухбири.

Кулинг дўстлар, умрингиз узун бўлади.

ЮСУФЖОН ҚИЗИҚ ШАКАРЖОНОВ

ҚАЙТА қуриш бошланди-ю, аканг қарағайга ҳам одамлар нигоҳи туша бошлади. Қандай дейсизми, сал бошқачароқ. Балки азалдан шундайдир, илгари одам руҳий ҳолати билан унча қизиқмасдим. Кейинги пайтларда кишигə синчиклаб қарайдиган, суҳбатдошимнинг хатти-ҳаракатини ўрганадиган бўлиб қолдим. Нимагадир раҳбарлар мен билан учрашганларида кўзларида қўрқув пайдо бўладиган бўлиб қолди.

ҚАЛАМИНГИЗ ОМОН БЎЛСИН

Ҳажвия

Кеча кечки пайт қўшнимизникида тўйда бўлдим. Қараб ўтириб ҳайрон бўласан киши, кинога боришнинг ҳожати йўқ. Кино гўё тўйхонада. Мансабдор бир шахс келди дегунча ҳамма унинг олдига чопади. Худди у киши келмаса гўё тўй ўтмайдигандек. Дастурхонга тикилиб ҳайрон қоласан киши. «Катталар» учун безатилган жойда ҳамма нарса бисёр. Халқ учун ясалган дастурхон камсуқумгина. Сал кечикиброқ чиққаним боис шундай остонага яқин ўтира қолдим. Стол устида ҳеч вақо йўқ эди. Анча пойлаб ўтирдим. Ахийри тепароқдан ортиб қолдими, биз томонгаям болалар ликобчасида помидор олиб келишди.

Тўй яримлаб қолганда бирдан «Тўхта, йўлни оч, чиқ четга», деган ғалағовур бошланиб кетди. Чопиб юрганларнинг биттасидан «Нима гап ўзи» деб сўрасам «Катта келдилар», деди. Бир вақт ўтирганлар ўринларидан туришди. Ўз-ўзидан пайдо бўлган кенг йўлкада бесўнақай оғир гавдасини зўр-баъзўр кўтариб, куни-кеча рўзномада пўстаги қоқилган «катта» кириб келдилар. Ёнимдан ўтаётиб кўзлари кўзимга тўқнашди, лаблари ҳам алланимадир пичирлади. Орадан икки дақиқа ўтар-ўтмас худди мусобақада қатнашгандек ҳаллослаб тўйбоши етиб келди. Минг бир тавозе билан пастга ўтириб қолганимни сезмай қолишганини айтиб узр сўради ва катталнинг ўзлари йўқлаётганини айтди. Мен дўстларим билан ўтирганим учун уларни ташлаб кета олмаслигимни айтиб кечирим сўрадим. Тўйбоши каттанинг илтимосини бажара олмаганидан жиғи-бийрон эди.

— Қайси юз билан у кишининг олдига бораман, шаҳримиз у ёқда турсин, ҳатто вилоятимизда ҳам у кишининг илтимосини ҳеч ким рад қилмайди,— деб ғўлдиради тўйбоши.

Хизмат қилиб юрган қизлар ейимлик-ичимликларга дастурхонни тўлғазиб ташлашди, одамнинг жонидан бўлак не истасангиз ҳаммаси бор. Иккита қиз типпа-тик хизматда туришибди. Ликобча бўшади дегунча янгилашади худди жаннатнинг ўзи дейсиз. Шу пайт секингина авторучкамни чиқариб «Раҳмат дўстим», деб ўпиб, жойига қўйиб қўйдим. Бу ҳаракатимни бехос кўриб қолган ёнимда ўтирган ҳамроҳим қизиқиб:

— Нега ундай қиляпсиз, — деди қизиқсиниб.

Мен унга тўйга борган Насриддин афанди ва унинг тўни ҳақидаги латифани эслатдим, олдимдаги ноз-неъматларга, бу иззату ҳурматларга қаламим сабабчи эканлигини гапириб бердим.

— Тўғри,— деди у ва кўпчилик илгари кишини кийимига, лавозимига қараб кутиб олишарди, ҳозир қалам эгасига қарашади, чунки қаламлар гўё милтиққа айланган, нишонга олиб тўғри отса борми, бир ўқда, бир эмас бир қанча нопок, халқни талаб келаётган ўғри-муттаҳамларнинг жонини олади-қўяди. Келинг, қўшни, илоё ҳақиқатни куйлайдиган қаламингиз омон бўлсин, шунинг учун ичамиз,— деб қўшиб қўйди.

Нима ҳам дердим, бир пиёла совуган кўк чойни худди ичимлик ичгандай симириб юбордим.

Эркин ЗОҲИДОВ.

ЛАФЗИДА ТУРМАГАН УКА

Бўлган воқеа

БОҚИХЎЖАНИНГ тинчи йўқолди. Шўрликда на кундузи ҳаловат бор, на кечаси. Дардини бировга айтиб-айтолмайди, айтмаса... Оҳ, нақадар шармандалик! Мунча шўр пешона экан, бу Боқихўжа. Тинчгина юрувди-я! Нима қилиб қўйдинг-а? Бу кўргиликка қандай чидайсан энди? Эл-юрт орасида нима деган одам бўлдинг? Таънадашномларга дош беролармикансан? Одамлар «Бу хўжа тушмагур, бало чиқиб қолди, машинага қўшиб, опасини ҳам ютиб олибди», дея пичинг қилишмайдими?!

У аламдан инграб юборди: «Эҳ, аҳмоқ, каллаварам! Ўйламай қўйдим қадам, тортадурман дардини...»

...Боқихўжанинг туғилган куни жуда аломат ўтди. Меҳмонларнинг ширин лутфию, асалдек каломларидан Боқихўжа сарёғдек эриб ўтирди. Совға-саломларни айтмайсизми? Биргина поччасининг ўзи магнитофон совға қилди. Почча бўлса шунчалик бўлади-да! Шўрлик Боқихўжа кутмаган эканми, юраги қалқиб, кўзларига ғилт-ғилт ёш келди.

— Почча, — деди у ийиб кетиб. — Сиз жа зўр одамсиз!

Почча содда, тўпоригина эмасми, лунжидаги гўштни чайнай туриб.

— Ҳа-а! — деб қўя қолди.

Зиёфат қуюқлашиб, анча чўзилди. Почча қонини юриштириб олгандан кейин, деди:

— Энди Боқивой, Тошкентга бир келиб қолдик. Шу... кўчага чиқиб бир айлансак, 5 — 10 та лотерея сотиб олармидик, зора омадингиз чопиб... дегандай. Пойтахт тупроғи енгил, а, нима дейсиз?

— Э, почча, буёғини ўзимизга қўйиб бераверинг. Лотерей олиб қўйганман, нақд 50 та. Ўшанинг ярмиси — сизга.

— Йўғ-э, Боқивой, ўзимизда ҳам пул бор. Бир ҳисобда ҳалол бўлади,— деди почча.

— Жа-а, қизиқсиз-а, почча,— деди кўзларини сузиб Боқихўжа. — Икки йилдан бери сотиб оламану, кўчамизнинг чангидан бўлак ҳеч нима ютмадим. Сиз ютармидингиз?!

Почча Боқихўжанинг гапи ёқмай, бир тўлғониб қўйди.

— Боқивой, биз омади юришган йигитларданмиз, тағин мошин-пошин чиқиб қолса, бурнингизни тишлаб қолманг.

— Жа-а, аломатсиз-да, почча. Даъвойим йўқ, деб ҳозироқ тилхат ёзиб берайми?

Почча беўхшов кулди.

Хуллас, зиёфат ўтди-кетди. Эртаси куни Боқихўжа поччасига қўлидаги лотереянинг 25 тасини санаб берди.

Одамнинг омади келса, ҳеч гап эмас экан. Икки ҳафтадан кейин жадвал чиқди. Почча «Жигули» автомашинасини ютиб олди, ҳаллослаб қайнисиникига етиб келди:

— Қани Боқивой, мана, машина сизники!

— Йўғ-э, почча, у сизнинг лотереянгизга чиқди.

Арслон изидан, йигит сўзидан қайтмайди. Поччасини жўнатар экан, Боқихўжа мулзам булиб қолаверди.

Шу-шу, хўжанинг юриш-туришида ҳаловат йўқолди. Индамаса, яп-янги «Жигули», индаса, йигитчилик, тантилик қилиб қўйган.

Шу зайлда 3 — 4 ой ўтди. Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади. Почча қайнисининг ҳолатини сезиб, бош-оёқ сарпо қилди, аммо, унинг кўнгли заррача ёришмади. Кўп ўйлади, хўб ўйлади. Охир-оқибат, бир куни юрак ютиб, поччанинг олдига бориб, дардини тўкиб солди:

— Почча, ўзингиздан қолар гап йўқ. Лотерей меники эди. Аҳмоқлик қилиб... Кўнглингизга келмасин-у, шу... ўзим минсам,— деди чайналиб.

Почча миқ этмай гапларини эшитди:

— Хўп, йигит, машина сизники бўлса, бўлақолсин, нима ҳам дердик. Битта машина нима бўлибди?!

Хуллас, почча машинани кечки пайт Боқихўжанинг уйига ташлаб кетадиган бўлди.

Почча бир сўзли одам эди. Ҳақиқатан ҳам кечқурун йўлакда унинг овози эшитилди:

— Боқихўжа, ҳов, Боқихўжа. Ана, машинангиз, олиб келдим.

Боқихўжа эгнига тўнини илиб, ташқарига чиқди. Ростдан ҳам кўчада сутранг «Жигули» турар, аммо поччаси кўринмасди.

Боқихўжа у ёқ-бу ёққа аланглаб, поччани тополмади. Сўнг секин бориб машина эшигини очди-да, ўриндиққа ўтириб, ҳайрият, деб нафас олди.

— Ассалому алайкум, тоға!

Боқихўжа чўчиб ортига қайрилди. Не кўз билан кўрсинки, орқа ўриндиқда опаси бешта боласи билан ўтирарди.

Опаси укасининг кўзларига мўлт-мўлт қараб турди-да.

— Машина муборак бўлсин, укажон, — деб йиғлаб юборди.

Шомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ.

«Кулги — шифо, кулги жон роҳати».

Содиқ Маҳкамов сурат-лавҳаси.

«МАК-ВАЙ-ТАР»

Ҳангома

Собитжон устида беш-ўнта донаси билан шахмат тахтасини кўтариб киради.

СОБИТЖОН. Обиджон! Ҳо, Обиджон!

ОБИДЖОН. (Ошхонадан) Лаббай! Ҳозир!..

СОБИТЖОН. Э, қаёқдасиз? Боққа чиқинг! Манави масалани қаранг, алламбало (шахматни столга қўяди).

ОБИДЖОН. (Бўйнида сочиқ, эгнида пешбанд қолда чиқади) Ҳа, саломатмисиз, қўшни! Яна От миниб, Фил етаклаб қопсизми?

СОБИТЖОН. Қаранг, роса бош қотириб, Руҳим ҳам тушиб кетди. (Кулишади). О-ҳо! Бугун ошхона беги ўзларими дейман?

ОБИДЖОН. Ҳа, энди, пошшахон болаларни ўйнатиб келай деб кетдилар. Макарон қовуриб қўйинг, деган эдилар, шуни...

СОБИТЖОН. Макарон? (Кулади).

ОБИДЖОН. Нега куласиз? Нимаси кулгили?

СОБИТЖОН. Чепуха. Бошқа овқат буюрмаганига шукр қилинг. Макарон нима? Раз-раз, бир зумда тайёр. Келинг, аввал мановини кўрайлик.

ОБИДЖОН. Ҳозир. Макаронни майдалаб ёққа ташлаганман, бир айлантириб чиқай.

СОБИТЖОН. (Шахматга мукка тушиб) Аспни қурбон қилсак... Бўлмайди. Эҳ, шахмат, шахмат!.. Қойил ўйин-да... Қаёқда қолдингиз, қўшни?

ОБИДЖОН. (Кўриниб) Бу макарон юмшамай, баттар тақир-туқур бўляпти-ку!

ОБИДЖОН. (Тикилиб) Шошманг, чинданам қизиқ экан. Олдин пиёдани суриб, «Шоҳ» берсак...

СОБИТЖОН. Аспни қотириб тураверади.

ОБИДЖОН. Бўлмаса, Аспнинг ўзи билан... (Улар шу алпозда анча тортишадилар)

СОБИТЖОН. Сув солинганми ўзи?

ОБИДЖОН. Қовурма макаронга ҳам сув соладими?

СОБИТЖОН. Э, пазанда бўлмай кетинг-э! Сув солиб дарров чиқинг, ўзи «эмиб» ётаверади.

ОБИДЖОН. Хўп, ҳозир. (Сал ўтмай чиқади) Уф-ф, эркак эркакнинг, аёл аёлнинг ишини қилаверсин экан! (У ҳам шахматга энгашади) Қани, жой-жойига қўйинг-чи.

СОБИТЖОН. Мана шу туришда уч юришда мот! Бордию... шошманг: макарон нима бўлдийкин? (Кетади, бир зумда чиқиб) Атала бўлиб кетибку!

СОБИТЖОН. Сорти паси экан-да. Бутуни борми ичида? (Қотиб кулади).

ОБИДЖОН. Сув солгин, деб яна куласиз-а. Бутуни йўқ, атала.

СОБИТЖОН. Атала ҳам овқат. Айтмоқчи, туз солганмисиз?

ОБИДЖОН. Озгина ташловдим.

СОБИТЖОН. Ҳм, тўхтанг бўлмаса. Шакар борми?

ОБИДЖОН. Ҳа, бор.

СОБИТЖОН. Бир коса солиб юборинг, (Бош бармоғини кўрсатиб) Мана бундай ҳолвайтар бўлади.

ОБИДЖОН. Ростданми?

СОБИТЖОН. Ҳа-да, қойип бўлади. (Обиджон елкасини қисиб кетади. Собитжон яна шахмат билан машғул).

ОБИДЖОН. (Қошиқ кўтариб чиқади) Тузини кўриб беринг.

СОБИТЖОН. Яна туз солдингизми? (Олиб ялайди).

ОБИДЖОН. Кўпмас, бир қисмча.

СОБИТЖОН. (Ялаганини тупуриб, кулади) Қайси куни каминага ҳам мошкичири буюрилган эди. Шу қайнатаманшу қайнатаман, қани қуюлса. Маликахон келиб, бу мошхўрдами, мошкичирими, деб сўровдилар, бу янги овқат, «мошхўчири» деб қўя қолдим. Сиз ҳам энди бу овқатингизга (ўйлаб) «Маквайтар» деб ном қўяверасиз. Ихтиро! Мен чиқай энди, масала ҳам ечилмади. (Шахматни йиғиштириб чиқа бошлайди).

ОБИДЖОН. Ўтиринг устоз, «мак-вай-тар»дан сузай, еб кетинг!

Айниддин ЗАЙНИДДИНОВ.

ХАНДАЛАР

БИР ТЎШАКДА

Ходим: Эътибор қилинг, хоним. Мана бу каравот — тарихий. Бунда Людовик XIV, Людовик XV, Людовик XVI лар ухлашган.

Сайёҳ: Айтинг-чи, сэр. Уч киши қандай қилиб бир тўшакка сиғдийкин-а?

МАСЛАҲАТ

Фақат соҳибжамол қизгагина уйланишни орзу қилиб юрган ўғил отасидан маслаҳат сўради:

— Дадажон, айтинг-чи, орзуим ушалса, бахтли бўла оламанми, йўқми?

Кўпни кўрган падари бузруквор сукут сақлагач, жавоб қайтарди:

— Биласанми, ўғлим, бу нарса... ҳалигига боғлиқ.

— Аниқроқ гапирсангизчи, дада. Нимага боғлиқ?

— Ҳалиги... кимнинг биринчи жазман бўлишига...

САФАР ОЛДИДАН

Эр: Ишонсанг-чи, жоним. Ўн йилга кетаётганим йўқ. Сафар муддати бор-йўғи бир ойгина, холос. Қўй, йиғингни бас қил!

Хотин: Ишонмайман. Ҳар сафар бир ойга дейсизу, уч кун ўтар-ўтмас қайтиб келасиз!

САРТАРОШХОНАДА

Мижоз: Жаноб, босқинчилик, одам ўлдириш, рэкет тўғрисида бунча кўп жаврайсиз?

Сартарош: Зеро, айтганларимдан сочингиз тик турса, ишлаш осонроқ кечармиди?

Тўпловчи ва таржимон Бойхўроз МАМАТҚУЛОВ.

ЛАТИФА

Бир даъвода қози ўзига наф берган тарафга ҳадеб ён босаверибди. Четда қараб турганлардан бири муштдек тошни олибди-да, қозининг ён чўнтагига солиб қўйибди.

— Бу нима қилиқ? — ғазабланибди қози.

— Қарасам, бир тарафга оғиб кетаяпсиз, мувозанатни тенглаштирмоқчи эдим, — дебди ҳалиги киши.

* * *

Турли жамоадан бўлган икки киши бир-бири билан гап талашиб қолишибди.

— Улуғ одамларнинг ҳаммаси биздан чиққан, — дебди биринчиси.

— Тўғри, ҳаммаси чиқиб кетганидан, ҳозир орангизда ҳеч бир улуғ одам қолмади, — дебди иккинчиси бўш келмай.

Уйғур тилидан Баҳриддин ТУРҒУНОВ таржимаси.

Мусаввир табассуми

— Пошша қиз, пештахтада оладиган ҳеч нима йўқку?

— Орқа эшикдан киринг, мудиримиз омбордан истаган нарсангизни топиб беради.

—Қурган уйингизда иситгичлар яхши ишламаяпти-ку, биродар?

— Мана, янги лойиҳа туздим, янаги йилга қишга янги иситгичлар қўйдириб берамиз.

— Яхши қиз, қоронғига қолибсиз, кузатиб қўйими?

— Кайфингиз ошиб, учиб қолмасингиздан уйингизга етиб олинг, укажон.

Шуҳрат СУБХОНОВ чизган расмлар.

Муҳаррир ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/II да **Оққуш кўли**, 7/II да **Флория Тоска**, 8/II да **Алишер Навоий**, 9/II да **Концерт**.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/II да **Нажот истаб**, 7/II да **Олтин девор**, 8/II да **Сабъаи сайёр** (15.00). 9/II да **Сабъаи сайёр**.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА— 6/II да **Нурхон**, 7/II да **Анқовлар чайқови**, 8/II да **Паранжи сирлари**, 9/II да **Ака-ука совчилар**.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/II да **Фармонбиби аразлади**, 7/II да **Отасининг қизи**, 8/II да **Лақма куёв**, 9/II да **Фармонбиби аразлади**.

КИНО

6 ФЕВРАЛДА

Навоий номидаги Санъат саройи— «ҚУРБОН» (18.00, **ўзбек тилида, Бангладеш киностудиясининг маҳсулоти**).

Москва — «027-БУЙРУҚ» (тоқ соатларда).

Восток — «027-БУЙРУҚ» (17.00, 20.00).

7 ФЕВРАЛДА

Навоий номидаги Санъат саройи — «ҚУРБОН» (12.00, 15.00, 18.00, **ўзбек тилида, Бангладеш киностудиясининг маҳсулоти**).

Москва — «027-БУЙРУҚ» (тоқ соатларда).

Восток — «027-БУЙРУҚ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Ўзбекистон ССЖ Соғлиқни сақлаш вазирлиги

ТОШКЕНТ ПЕДИАТРИЯ-ТИББИЁТ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ

бўш лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: суд тиббиёти, 2-болалар юқумли касалликлари (тиббиёт фанлари доктори);

кафедра доценти: сиёсий тарих;

кафедра ассистенти: 3-болалар касалликлари, 1-жарроҳлик касалликлари, 2-жарроҳлик касалликлари, патологик анатомия, суд-тиббиёти, акушерлик ва гинекология, 1-болалар жарроҳлиги (4), 2-болалар жарроҳлиги, доришунослик, 1-ички касалликлар, биокимё, 1-болалар юқумли касалликлари;

кафедра ўқитувчиси: ўзбек тили (3), чет тиллар.

Танлов муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Манзилимиз: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй (19, 156, 165-автобусларнинг «Тошкент педиатрия-тиббиёт институти).

ЖУМҲУРИЯТ «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ БОШҚАРУВИНИНГ ЛЕКТОРЛАР УЙИДА

Араб тилини ўрганиш бўйича

2 йиллик пуллик халқ дорилфунунига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Дарсларни араб тилининг етук мутахассислари, араб мамлакатларида ишлаб келган домлалар махсус тузилган программа — дарсликлар асосида олиб боради-лар.

Группадаги талабаларнинг сони 15 кишидан иборат бўлади.

Дарслар группа ташкил бўлиши биланоқ бошланади.

Битирувчиларга араб ва ўзбек тилида ёзилган гувоҳномалар берилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Марказ 14, А. Қодирий кўчаси, 13-уй.

Қуйидаги телефонлар орқали тўлиқ маълумот олишингиз мумкин: 44-57-47, 44-61-54.

Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг адлия бошқармаси Куйбишев ноҳияси фуқаролик ҳолатларини қайд этиш бўлими мудири Р. Н. Ҳакимовага онаси

Кумуш БЕГАЛИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Силикат» ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси технологияга оид ишланмалар бўлимининг 1 тоифали муҳандиси В. А. Муҳиддиновга отаси, шахсий пенсионер

Анвар МУҲИДДИНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар деҳқон бозорлар бошқармаси ва бирлашган касаба уюшмаси кекса савдо ходими, меҳнат ветерани

Маҳмуд АЛИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

ФЕВРАЛЬ ОЙИ РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

6/IIда — ФАРМОНБИБИ АРАЗЛАДИ.
7/IIда — ОТАСИНИНГ ҚИЗИ.
8/IIда — ЛАҚМА ҚУЁВ.
9/IIда — ФАРМОНБИБИ АРАЗЛАДИ.
10/IIда — КУЛГИ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ.
12/IIда — МАЙСАРАНИНГ ИШИ.
13/IIда — КЕЛИНЛАР ҚЎЗҒОЛОНИ.
14/IIда — ПАРАНЖИ СИРЛАРИ.
15/IIда — ЗИЁФАТ.
16/IIда — КУЛГИ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ.
17/IIда — ФАРМОНБИБИ АРАЗЛАДИ.
19/IIда — ОТАСИНИНГ ҚИЗИ.
20/IIда — ЛАҚМА ҚУЁВ.
21/IIда — МАЙСАРАНИНГ ИШИ.
22/IIда — КУЛГИ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ.
23/IIда — ГУЗАЛЛАР ВА МИРШАБЛАР.
24/IIда — ФАРМОНБИБИ АРАЗЛАДИ.
26/IIда — МАЙСАРАНИНГ ИШИ.
27/IIда — ЛАҚМА ҚУЁВ.
28/IIда — ОТАСИНИНГ ҚИЗИ.

СПЕКТАКЛЛАР СОАТ 19.00да БОШЛАНАДИ.
Мурожаат учун телефон: 44-56-52.

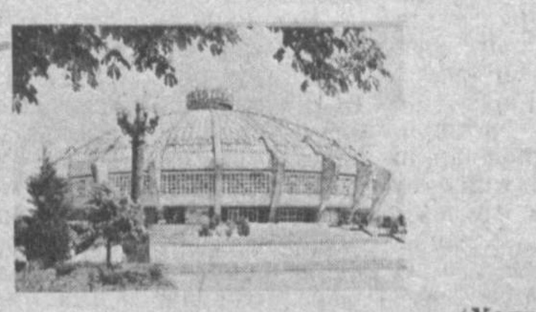

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

(Ҳадра майдони)

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА
7 ФЕВРАЛДАН БОШЛАБ
ФАҚАТ 10 КУН
«СУАР» ХИТОЙ ЦИРКИНИНГ НОЁБ ТОМОШАЛАРИ

Томошалар соат 19.00 да; шанба кунлари соат 15.00 ва 18.00 да; якшанба кунлари соат 12.00, 15.00, 18.00 да бошланади.

ОММАВИЙ ТАЛАБНОМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

44-35-91 телефони бўйича маълумотлар олиш мумкин.

ШАҲАРЛАРАРО ВА ХАЛҚАРО ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

1991 йил 1 январдан бошлаб, Германия Демократик Жумҳурияти ва Германия Федератив Жумҳуриятининг бирлаштирилиши муносабати билан собиқ Германия Демократик Жумҳурияти ва Ғарбий Берлин ҳудудида кўрсатиладиган халқаро электр алоқа хизматлари учун тўланиши лозим бўлган ҳисоб-китоблар Германия Федератив Жумҳуриятидаги тарифлар асосида белгиланади.

СССР Президентининг 1990 йил 26 октябрдаги Фармонига мувофиқ чет эл валютасига нисбатан сўмларга оид тижорат курсининг жорий этилиши муносабати билан СССР Алоқа вазирининг 1990 йил 18 декабрдаги 592-сонли Буйруғи асосида Халқаро электр алоқаси хизматлари ҳақи 1991 йил 1 январдан бошлаб икки баравар оширилди.

Свердловск вилоятининг Нижний Тагил шаҳрида 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 рақамлари билан бошланадиган телефон номерлари олдига 2 рақамини, СТСнинг 1 рақами билан бошланадиган номерлари олдига 9 рақамини қўйиш орқали олти рақамли телефон номерларига ўтилади. Энди абонент билан боғланиш учун аввалги 343+51+телефон номерлари ўрнига 343+5+телефон номери терилади, маълумот бериш хизмати — 223009.

Волгоград вилоятининг Камишин шаҳрида 2-АТС 4 АТСга ўтказилди.

Витебск шаҳрида 6-АТС 36-АТСга, 3, 4-АТС қисман 36-АТСга ўтказилди, маълумот бериш хизмати — 12121.

Минск шаҳрида 1991 йил 20 февралгача 596ххх, 598ххх шаҳар телефон станциясининг номерлари 58-АТСга ўтказилади, маълумот бериш хизмати — 332951, 557798 (Москва вақти билан соат 9 дан 17.00 гача).

Шаҳарлараро ва халқаро автомат телефон алоқаси масалалари юзасидан 44-39-31 телефон орқали маълумот олиш мумкин.

Халқаро сўзлашувлар учун буюртмалар 44-39-41 телефони бўйича қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ТЕЛЕГРАФ-ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ.
«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР, ШИРКАТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Сўнгги вақтларда шахсий хонадон эгаларига кабель дастурларини улаш билан боғлиқ монтаж ишларида шаҳар радиоэшиттиришлар тармоғидаги симларнинг шикастланиш ҳоллари ортиб бормоқда. Айниқса, Юнусобод даҳаси, Фазогирлар шоҳкўчаси, Сапёрлар кўчаси атрофларида жойлашган турар жой биноларидаги радиотармоқлар кўплаб шикастланмоқда.

ШАҲАР РАДИОУЗЕЛИ

Тошкент шаҳрининг юқорида номлари келтирилган даҳаларида кабель телевидениесини монтаж қилиш ишларини бажарган барча ташкилотлар, корхоналар, ширкатларни радиотармоқ симларининг шикастланган жойларини аниқлаш ва уларни қайта тиклаш учун 10 кун мобайнида 33-71-01, 33-17-10 телефонлари бўйича бизга мурожаат қилишингизни сўрайди. Акс ҳолда Тошкент шаҳри радиоузели тегишли чораларни қўллашга мажбур бўлади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Академик Х. Сулаймонова кўчаси, 31-уй.

ҲУРМАТЛИ ЙЎЛОВЧИЛАР

1991 ЙИЛ 23 ЯНВАРДАН БОШЛАБ ҲАВО ТРАНСПОРТИДА ТАШИШ ҲАҚИ УЧУН ФУҚАРОЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРДАН 5 ФОИЗЛИ СОЛИҚ ОЛИШ ЖОРИЙ ЭТИЛДИ

Мисол учун, Москвагача чипта ҳақи 50 сўм, бунга қўшимча яна 50 тийинлик восита йиғими олинадиган бўлса, эндиликда 5 фоизли солиқ билан умумий қийматининг 2 сўм 90 тийинини ташкил этади, яъни Тошкентдан Москвагача ҳаво транспортида бориш ҳақи 59 сўм 40 тийин бўлади.

Ташиш учун ва кредит (насия)га, кафолатли бўнак бўйича, шартномалар бўйича ва ҳоказо хизматлар учун ташкилотлар билан ҳисоб-китоб қилишда 5 фоиз ҳажмидаги солиқ тўланиши лозим бўлган пул миқдоридан келиб чиққан ҳолда, ташкилотлардан ундириб олинади.

Ташиш ва хизматларга оид тўловларни қайтариб бериш билан бир вақтда ана шу қайтарилиши лозим бўлган пул миқдоридан келиб чиқиб ҳисобланган солиқ ҳам қайтариб берилади.

АЭРОФЛОТ КАССАЛАРИДА ТЕГИШЛИ МАЪЛУМОТЛАРНИ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

МАРКАЗИЙ ҲАВО ЙЎЛЛАРИ АГЕНТЛИГИНИНГ РЕКЛАМА БЮРОСИ.

ТОШКЕНТ оқшоми

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

84.397 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма: 4728. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.